

LUNDS
UNIVERSITET

Offer och anmälningsbenägenhet

- En fallstudie av sexuellt ofredande i Malmö stad de senaste åren

Av Nicki Lindhe & Wendela
Wedenryd

LUNDS UNIVERSITET
Rättssociologiska institutionen

Kandidatuppsats (RÄSK02)
Vårtermin 2019

Handledare: Martin Joormann

Examinator: Reza Banakar

Abstract

The aim of this study is to see how big the estimated number of unrecorded cases in Sweden are when it comes to reporting sexual molestation and to see if the court sees the victim as an ideal victim. If so, it is in our interest to investigate if the ideal victim can be associated with the number of unrecorded cases. The cases from the court in Malmö has been coded, placed into charts and analysed. These cases are a part of the results. Statistics regarding reported sexual crimes and sexual molestation in Malmö and previous research is also a part of the results. Together these three parts creates a case study. The topic is considered highly relevant in today's society. Sexual crimes have received a lot of attention in media the last few years, but it is mostly about rape and not as much about sexual molestation. The results showed that the court in Malmö depicted the victim as an ideal victim. One thing that show this well is that most of the perpetrators were unknown for the victim. The previous research on the topic is pointing in the direction of a large estimated number of unrecorded cases when it comes to all kinds of sexual crimes. The ideal victim and the estimated number of unrecorded cases are associated with each other because ideal victims are more likely to report a sexual molestation.

Nyckelord: Anmälningsbenägenhet, ideala offer och sexuellt ofredande.

Uppsatsen omfattar 14 278 ord.

Förord

Vi vill tacka vår handledare Martin Joormann som i ett lite senare skede kom in och tog över rollen. Utan din handledning och ditt otroliga engagemang hade vi inte varit där vi är idag med vårt arbete. Tack!

Lund, maj 2019.

Begreppslista

Brå – Brottsförebyggande rådet

BrB – Brottsbalken

JO – Justitieombudsmannen

Malmö stad – De orter som ingår i Malmös kommun

SFS – Svensk författningssamling

Sexuellt ofredande – De handlingar som beskrivs i 6 kapitlet 10 § BrB

Sexuella trakasserier – Innefattar de ord, kommentarer, blickar eller tafsningar som har ett sexuellt syfte. Även sexuella anspelningar och komplimanger som är oönskade av mottagaren räknas som sexuella trakasserier (Diskrimineringsombudsmannen 2019). Begreppet finns inte med i BrB och räknas därför till bland annat 6 kapitlet 10 § BrB (Jämställdhetsmyndigheten 2019).

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Problemformulering	1
1.2 Syfte	2
1.2.1 Frågeställningar	2
1.3 Disposition	2
1.4 Rättssociologisk relevans	3
1.5 Avgränsningar	3
2. Gällande rätt	3
2.1 Bakgrund till lagen	4
2.1.1 Kommitténs proposition	4
2.1.2 Remissinsatserna	5
2.1.3 Regeringens utlåtande	5
2.1.4 Lagrådsremissen	6
3. Tidigare forskning	6
3.1 Metodbeskrivning	6
3.2 Deskriptiv analys	7
3.3 Tematisk innehållsanalys	7
3.3.1 Tema 1: Anmälning	8
3.3.2 Tema 2: Utsatthet	11
3.3.3 Tema 3: Tolkning	12
3.4 Kränkningersättning	12
3.5 Slutsatser	13
4. Teori	13
4.1 Det ideala offret	13
4.2 Victim blaming	14
4.3 Feminist Legal Theory	14
5. Metod	15
5.1 Kodning	16

5.1.1 Kodning kvalitativ innehållsanalys	16
5.1.2 Diskussion	16
5.2 Analys	16
5.2.1 Kvalitativ innehållsanalys	16
5.2.2 Sekundäranalys.....	17
5.2.3 Diskussion	17
5.3 Brottsstatistik	17
5.3.1 Identifiering av brottslig handling	18
5.3.2 Vilsedande brottsstatistik	18
5.3.3 Redovisning av brottsstatistik	19
5.3.4 Diskussion	19
5.4 Reliabilitet och validitet	19
5.4.1 Fallstudie	20
5.4.2 Brottsstatistik.....	20
5.4.3 Diskussion	20
5.5 Etik	20
6. Resultat	21
6.1 Domar	21
6.1.1 Förövare, offer och fällande dom	21
6.1.2 Åtal, dom och påföljd	22
6.2.3 Stycke, tillfälle och antal offer	22
6.1.4 Plats och alkohol	23
6.1.5 Erkännande, skadestånd, bevisning och relation.....	24
6.1.6 Händelse	25
6.2 Statistik	25
6.2.1 Anmälningar av sexuellt ofredande.....	26
6.2.2 Anmälningar av sexualbrott	26
7. Analys	27
7.1.1 Platser och relationer	27
7.1.2 Händelse	28
7.1.3 Alkohol.....	29
7.1.4 Påföljd och skadestånd	29

7.1.5 Samband mellan koder	30
7.2 Statistik.....	31
7.2.1 Brottsstatistiken.....	31
7.2.2 Kränkingsersättning	32
7.3 Hypoteser	32
7.3.1 Ideala offer, victim blaming och feminist legal theory	32
7.3.2 Anmälningbenägenhet och mörkertal.....	35
7.3.3 Kopplingar.....	36
8. Slutsats	37
Referenser	39
Elektroniska referenser	39
Litterära referenser.....	40
Bilagor.....	42
Bilaga 1. Kodningsschema.....	42
Bilaga 2. Sammanställning av koder	42

1. Inledning

Sexuellt ofredande har uppmärksammats mycket i media i samband med bland annat Malmöfestivalen. Sydsvenskan skrev år 2017 att det kommit in 22 anmälningar om sexuellt ofredande under festivalen (Herkel 2017). Det kom sedan sju anmälningar till, vilket resulterade i totalt 29 anmälningar (Thedin 2018). År 2016 kom det in 18 anmälningar, vilket innebar en ökning med elva stycken. En vakt som arbetade under Malmöfestivalen år 2017 menade att ökningen kan ha berott på att de fått utbildning i vad ett sexuellt ofredande är samt att det uppmärksammats i media. Tidigare år har de fått övertala offer att anmäla, men inte längre (Herkel 2017). Dock bör det nämnas att antalet anmälningar gick ner under 2018. Åtgärder som vidtagits var bland annat att det satts in 205 kameror för att polisen skulle kunna agera fortare. Polisens presstalesman menar dock att det är oklart om det var kamerorna som orsakade minskningen (Thedin 2018).

Sexuellt ofredande är alltså inget ovanligt under till exempel festivaler. Den intervjuade vakten menade att ökningen av anmälningar år 2017 kan ha berott på en ökad medvetenhet om sexuellt ofredande. Polisens presstalesman som intervjuades av SVT vågar däremot inte svara på om minskningen av anmälningar år 2018 berodde på kamerorna. Minskningen skulle även kunna bero på att det finns ett större mörkertal, så brotten behöver inte ha minskat.

Det är viktigt att nämna att tidningsartiklar kan få det att verka som att sexuellt ofredande bara sker under festivaler. Sexuellt ofredande kan dock inträffa överallt. Det behöver inte vara på en festival, utan sexuellt ofredande kan ske på så väl arbetsplats som i taxi (Hlvaka 2014; Mellgren m.fl. 2017; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 1). Under 2018 anmäldes totalt 22 500 sexualbrott i Sverige, varav 10 600 var sexuella ofredanden (Brottsförebyggande rådet [Brå] 2019). Så även fast det skett en minskning av antalet anmälningar är fortfarande närmare hälften av alla anmälda sexualbrott sexuella ofredanden. Därför finns ett behov av att undersöka sexuella ofredanden och var de kan utspela sig. Anmälningsbenägenheten är också något som behöver undersökas.

1.1 Problemformulering

Intresset för att undersöka sexuellt ofredande kom i samband med medias rapportering om Malmöfestivalen. Mycket fokus har ägnats det faktum att sexuella ofredanden ökat fram tills förra året. En undran om hur utspritt sexuellt ofredande egentligen kan vara när det sker så

många anmälningar från en enda festival väcktes. Vidare fanns även en undran huruvida statistiken gällande sexuellt ofredande är missvisande, eller om den kan anses ligga nära sanningen. Som nämnt står sexuellt ofredande för närmare hälften av alla anmälda sexualbrott men ändå finns det inte så mycket forskning. Den tidigare forskningen visade att det finns betydligt mer forskning att tillgå om våldtäkt, även fast det inte är lika vanligt. Faktumet att det behövs mer forskning ses också då sexuellt ofredande sällan används som begrepp i forskningen. Istället används sexuella trakasserier, som i många fall kan ingå i sexuellt ofredande. Det behövs mer forskning då sexuella ofredanden verkar vara ett mer utspritt problem än många tror. För att utreda hur rätten ser på sexuellt ofredande ska domar granskas. Statistik i form av anmälningar kommer att fungera som ett komplement till domarna.

1.2 Syfte

Studien syftar till att bringa klarhet kring anmälningarna av sexuellt ofredande i Malmö de senaste åren och varför anmälningsbenägenheten ser ut som den gör. Dessutom syftar studien till att undersöka huruvida Malmö tingsrätt framställer offer som ideala offer och hur de i så fall skapas i den rättsliga processen, och om det här kan kopplas till anmälningsbenägenheten.

1.2.1 Frågeställningar

Frågeställningarna som valts för att undersöka ett eventuellt mörkertal i anmälningarna gällande sexuellt ofredande samt möjliga kopplingar till ideala offer är följande,

1. Hur ser anmälningsbenägenheten ut gällande sexuellt ofredande?
2. Hur framställs offer i domstolen?
3. Finns det ett samband mellan hur offer framställs i rätten och anmälningsbenägenheten, och hur ser det i så fall ut?

1.3 Disposition

Uppsatsen inleds med en introduktion där ämnet introduceras. Därefter kommer problemformulering, syfte och frågeställningar. I samma kapitel finns även den rättssociologiska relevansen beskriven och vilka avgränsningar som gjorts under arbetets gång. I kapitlet efter nämns den gällande rätten och bakgrunden till lagen. Vidare presenteras den tidigare forskningen och även de teoretiska begreppen. Sedan kommer ett kapitel med metod och tillhörande metoddiskussioner. I det här kapitlet tas också fakta kring brottsstatistik upp och vad som är viktigt att tänka på vid användningen av sådan. Därefter presenteras de

resultat som uppsatsen lett fram till, vilka följs av ett kapitel med analys. Som avslutning på arbetet presenteras slutsatserna.

1.4 Rättssociologisk relevans

För att undersöka hur de rättsliga normerna ser ut kring sexuellt ofredande kommer domar att analyseras. Ytterligare en anledning till varför de analyseras är för att hitta samband mellan olika faktorer som är vanligt förekommande i domarna. Exempel på sådana samband skulle kunna vara social relation och antal tillfällen brott skedde eller alkoholförtäring och händelse. I de här domarna kommer det också att undersökas om och i så fall hur rättsprocessen skapar ideala offer. Sedan kommer även statistik från Brå i form av anmälningar av sexuellt ofredande att analyseras. Det kommer då även att tas hänsyn till ett eventuellt mörkertal i anmälningssstatistiken och hur det i så fall skulle kunna förklaras. I och med det här finns en tydlig rättssociologisk relevans och även en nödvändighet för en uppsats av det här slaget, då det inte finns särskilt mycket gjort på området.

1.5 Avgränsningar

Uppsatsen utgörs av en fallstudie av sexuellt ofredande i Malmö stad de senaste åren. I och med det här har ett antal avgränsningar gjorts gällande de domar som har analyserats. De första avgränsningarna som gjordes var att domarna ska vara utfärdade av Malmö tingsrätt, enbart beröra sexuellt ofredande samt vara utfärdade mellan år 2013 till 2018. Anledningen till varför domarna enbart ska behandla sexuellt ofredande är för att det ska vara möjligt att dra riktiga och relevanta slutsatser. Skulle till exempel våldtäkt innefattas skulle sexuellt ofredande bli subsidiärt till våldtäkten och därför inte tillämpas. Åren 2013–2018 valdes för att det inte finns särskilt många domar att tillgå innan år 2013 och mellan åren fanns det 55 domar som uppfyllde de kriterier som nämnts. Sista avgränsningen som rör domarna är att förövaren ska vara över 18 år vid brottstillfället. Även statistiken som använts har begränsats till Malmö stad och till samma årtal som domarna. Skälet är för att statistiken ska ses som ett komplement till domarna.

2. Gällande rätt

I 6 kapitlet 10 § BrB stadgas att den person som rör ett barn under 15 år på ett sexuellt sätt eller får barnet att utföra eller vara med i sexuella handlingar ska dömas för sexuellt ofredande. Om en person skulle blotta sig i syftet att väcka obehag hos någon annan eller med

ord eller annan handling ofredar en person i syfte att kränka personens sexuella integritet ska även den dömas för sexuellt ofredande. I fall att personen skulle dömas för sexuellt ofredande döms den då till antingen böter eller fängelse i högst två år.

2.1 Bakgrund till lagen

Lagen i den betydelsen och utformning som den har idag kom till den 3 mars 2005 (SFS 2005:90, 1). I propositionen som regeringen kom med föreslogs att lagen om sexuellt ofredande skulle inkludera den som antingen tar på ett barn sexuellt eller på något annat sätt får barnet att medverka i eller utföra en sexuell handling. Den skulle också innefatta om en person kränker en annan persons sexuella integritet genom antingen ord eller handling eller blottar sig. Dessutom skulle lagen vara subsidiär till andra brott som omfattas av 6 kapitlet BrB så som till exempel våldtäkt, våldtäkt mot barn och sexuellt tvång (Prop. 2004/05:45, s. 84).

2.1.1 Kommitténs proposition

Det förslag som regeringen presenterade är relativt likt kommitténs förslag. Men det finns skillnader i förslagen som främst rör utformning och det lagtekniska. Kommittén förslög nämligen att lagen om sexuellt ofredande istället skulle ersättas med två nya lagar, sexuell kränkning och sexuell kränkning av barn. De ville även att de nya lagarna skulle inkludera kränkande uttalanden som har underliggande sexuell innebörd och vissa handlingar av sexuell karaktär som går under ofredande i enlighet med 4 kapitlet 7 § BrB (ibid, s. 84).

Vad gäller blottning föreslogs inte några ändringar i lagstiftningen. För att en person ska kunna dömas för blottning krävs det att blottningen skedde i syfte att väcka anstöt. I och med det här beror det alltså inte på om den individ som blivit utsatt känner sig kränkt av handlingen eller inte. Likaså behöver det inte betyda att blottningen utfördes i syfte att väcka anstöt för att en person känner sig kränkt. Med det sagt kan en blottning antingen ske offentligt för flertalet personer eller för en person i enrum (ibid, s. 86).

Vidare föreslog kommittén att bestämmelsen om sexuellt ofredande skulle vidgas och inkludera fler av de uttalanden som har en sexuell innebörd eller anspelning. Bestämmelsen skulle då även inkludera diverse beteenden som är av en sexuell natur som räknas som ofredande istället för sexuellt ofredande. De menade att om en förövare ska bli straffad eller

inte beror på om förövaren kränkt offrets sexuella integritet. Det ska därför inte vara avgörande om förövaren agerat i syfte att tillfredsställa en eventuell sexualdrift (ibid, s. 87–88).

2.1.2 Remissinsatserna

Remissinsatserna antingen biföll eller lämnade förslaget utan vidare anmärkningar. De här insatserna består av bland annat Malmö tingsrätt, Brå, Domstolsverket och JO. Dock hade JO som invändning att rekviritet att handlingen skulle vara ett beteende som kränker en persons sexuella integritet var för vagt och allmänt. Däremot hade Skåne och Blekinges Hovrätter, Brå, Riksåklagaren och Kvinnofronten ifrågasatt varför brotten istället för att rubriceras som sexuellt ofredande skulle rubriceras som sexuell kränkning och sexuell kränkning av barn. De påstod nämligen att alla de brott som omfattas av 6 kapitlet BrB är någon form av kränkning av en annan människa. Vidare menade barnombudsmannen att sexuellt ofredande mot barn skulle införas som brottsrubricering. I den lagen skulle då de handlingar som utförs mot barn under 15 år och barn mellan 15 och 18 år där offret står i beroendeställning till förövaren inkluderas (ibid, s. 84–85).

2.1.3 Regeringens utlåtande

Med det faktum att alla brott i 6 kapitlet BrB kan betraktas som en kränkning av en person i åtanke menade regeringen att sexuellt ofredande skulle behållas som rubricering. Det följde även av att ingen annan kommit med något annat hållbart skäl till varför rubriceringen skulle vara olämplig. De kom även fram till att lagen om sexuellt ofredande även i framtiden ska omfatta en bestämmelse mot berörande, yttranden eller andra handlingar av sexuell karaktär som utförs mot både barn och vuxna i syfte att kränka dem (ibid, s. 86).

Som ovan nämnt ville kommittén att bestämmelsen om sexuellt ofredande skulle vidgas för att inkludera fler uttalanden och beteenden som är av sexuell natur. Men regeringen menade att det i dagens samhälle inte är ovanligt att använda sig av könsord och yttranden av sexuell karaktär. Det kan ofta anses olämpligt, men det behöver inte menas som något sexuellt. Därför ansågs det inte rimligt att kriminalisera allt sådant beteende. Lagen mot sexuellt ofredande skulle istället begränsas till att avse de handlingar som både har en sexuell innebörd och dessutom syftar till att tillfredsställa förövarens sexualdrift. I och med det här menade regeringen att det inte fanns skäl nog att genomföra kommitténs förslag. Men när det gäller hur lagtexten är utformad menade regeringen att kommittén hade rätt i att uttryck som ”väcka

anstöt” och ”på ett uppenbart sedlighetssårande sätt uppträder anstötligt” var föråldrade och borde ändras (ibid, s. 88).

2.1.4 Lagrådsremissen

Lagrådet menar i sin remiss att det innan inte gjordes någon skillnad om det var ett barn eller en vuxen som blev utsatt för brott. Lagen gavs den utformning som den har idag med två olika stycken. Även innehållet i de två styckena är den som finns idag. De menade även att kriminaliseringens räckvidd ska vara samma som den är för den gällande rätten. Vidare föreslog lagrådet att 8 och 10 §§ skulle byta plats. I och med det skulle det bli ännu mer tydligt att lagen om sexuellt ofredande är subsidiär till andra sexualbrott. Lagrådet menade även att med de förändringar som de föreslagit skulle barn få fullständigt skydd mot sexuella handlingar och den som kränker ett barn eller en vuxens sexuella integritet skulle kunna straffas (ibid, s. 89).

3. Tidigare forskning

I det här kapitlet beskrivs den systematiska kunskapsöversikt som utförts i syfte att finna tidigare forskning. Kränkningersättning är inte en del av den systematiska kunskapsöversikten som gjorts, men beskrivs för att det är relevant för uppsatsen.

3.1 Metodbeskrivning

Det har genomförts en systematisk kunskapsöversikt för att få en förståelse av tidigare forskning. Förståelsen bidrar till en helhetsbild av det aktuella problemområdet. Först gjordes ett urval av texter, teorier och argument som talar för att vidare forskning behövs (Hart 2018, s. 3). Därefter togs beslut kring vilka sökord samt databaser som skulle användas, och sedan skedde sökningarna. Sedan valdes relevant litteratur ut för att granskas kritiskt och sedan utfördes en deskriptiv analys och en tematisk innehållsanalys. Därefter drogs slutsatser om det insamlade materialet (ibid, s. 55–60).

För att hitta material har databaserna LUBsearch och Google Scholar använts. Det har även tillämpats ett antal inkluderings- och exkluderingskriterier när materialet valdes ut. Beslutet att materialet inte behöver vara peer reviewed togs, vilket har krävt en noggrann kritisk analys. Inkluderings- och exkluderingskriterierna var följande,

- Inkluderingskriterier: studier om Sverige, svenska eller engelska, publicerad 2014–2019 och studien ska innehålla minst ett av de teman som valts.
- Exkluderingskriterier: publicerat innan 2014, tillhör inte något tema, videor och ljudböcker.

Sökorden som användes är (1) sexuellt ofredande, (2) sexuella trakasserier, (3) ”sexual molestation” AND Sweden och (4) ”sexual harassment” AND Sweden. Sökningarna gav följande resultat;

- LUBsearch: (1) sju resultat, varav en behölls. (2) 71 resultat, varav ingen behölls. (3) två resultat, varav ingen behölls. (4) 47 resultat, varav en behölls. Totalt behölls två av sökresultaten.
- Google Scholar: De första 100 sökresultaten granskades. (1) 439 resultat, varav fem behölls. (2) 1 740 resultat, varav fem behölls. (3) 368 resultat, varav ingen behölls. (4) 10 300 resultat, varav ingen behölls. Totalt behölls tio av sökresultaten.

Efter sökningarna valdes totalt tolv av resultaten ut, och efter närmare granskning av sökresultaten behölls fyra av dem.

3.2 Deskriptiv analys

Ett av de fyra resultaten är publicerad år 2017, medan de resterande tre är publicerade år 2018. Endast ett av resultaten är citerat sedan innan. Den övervägande delen av dem har ett kvalitativt tillvägagångssätt. Många av resultaten är dock kandidatuppsatser vilket innebär att det finns många olika författare. Däremot så har referenserna i uppsatserna haft gemensamma nämnare. Författare som flera av uppsatserna refererar till är L. Wegerstad och C. Mellgren. Eftersom sökningarna begränsades till studier om Sverige så är de valda artiklarna skrivna på svenska eller engelska. Samma gäller för årtalen, vilket innebär att de är från år 2014 till 2019.

3.3 Tematisk innehållsanalys

De teman som valdes är (1) *anmälning* av sexuellt ofredande, (2) *utsatthet* för sexuellt ofredande samt (3) *tolkning*.

3.3.1 Tema 1: Anmälning

Sexuellt ofredande förekommer nästintill överallt och är alltså inte lätt att undgå att bli utsatt för som kvinna. På bussen, på festivaler eller i taxin är bara några av de ställen som sexuellt ofredande kan äga rum (Hlavka 2014; Mellgren m.fl. 2017; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 1). Av de kvinnor som utsätts för brott är det få som väljer att anmäla det. Istället berättar man i första hand för någon närstående. Sexuellt ofredande är något som sker dagligen, men har relativt låg anmälningsbenägenhet sett till andra brott (Olseryd & Hradilova-Selin 2017; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 1). Varför det sker så få anmälningar beror på många olika saker, men en av anledningarna är att offer får ett dåligt bemötande av polisen (Campbell 2005; Lievore 2005; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 1).

En undersökning som gjorts inom Europeiska Unionen avslöjar att mer än varannan kvinna över 15 år blivit utsatt för sexuellt ofredande minst en gång (FRA 2015; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 2). Utanför Europeiska Unionens gränser är siffran betydligt högre (Kearl 2018; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 2). Det tyder på att det finns en låg anmälningsbenägenhet när de kommer till de som utsätts för sexuellt ofredande, vilket innebär att det finns ett stort mörkertal (Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 3).

Gällande anmälningsbenägenheten har det i tidigare forskning framkommit att det finns flera saker som spelar in i valet att anmäla eller inte. Det är till exempel relationen till den som begår brottet, demografi, om man känner skuld själv, egen brottslig bakgrund och hur allvarligt brottet är (Skogan 1984; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 3). Forskning som skett på senare tid visar att den största anledningen till om man väljer att anmäla eller inte beror på hur allvarligt brottet anses vara (Goudriaan m.fl. 2006; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 3). Det har även visats att yngre människor i mindre utsträckning anmäler brott än äldre (Johnson 2005; Watkins 2005; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 3). Om offer och gärningsman har en nära relation är det sällan som brottet faktiskt kommer till polisens kännedom (Gartner & Macmillan 1995; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 3).

Det har också visat sig finnas en rädsla hos kvinnor när det kommer till att anmäla sexualbrott. Det finns en rädsla för att polisen som tar emot anmälan ska skuldbelägga, påpeka hur dum personen är och att den får skylla sig själv. En annan orsak till att man inte anmäler är, som tidigare nämnt, att man inte ser brottet som så allvarligt och därmed inte

känner att det finns anledning att anmäla (Greenson m.fl. 2016; Hlvaka 2014; Mellgren m.fl. 2017; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 4).

Varför offret väljer att anmäla, trots att det kanske inte ses som så allvarligt, kan bero på att den vill se till så inte någon annan utsätts för det som den själv blivit utsatt för av gärningspersonen (Greenson m.fl. 2016; Baskaran & Nähr Winkel 2018 s. 5). En del väljer att anmäla för att det vill få det på papper att de verkligen blivit utsatta så att människor tror på dem (Taylor & Norma 2012; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 5). Hos de som utsätts finns det en rädsla för att bli misstrodd om man vänder sig till polisen vid en händelse som klassas som sexualbrott (Campbell 2005; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 6). De här tankarna hos den som utsätts grundar sig i något som kallas för våldtäktsmyter, vilket går att applicera på alla sexualbrott (BRÅ 2007; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 6). Myterna i sig är sådana som pekar på att offret får skylla sig själv om den exempelvis har klätt sig i något som kan uppfattas utmanande eller om offret varit fullt (BRÅ 2007; Lonsway & Fitzgerald 1994; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 6).

Kvinnor kan normalisera och förminska händelsen de blivit utsatta för, vilket leder till att det inte alltid anmäls (Hlvaka 2014; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 18). Baskaran och Nähr Winkels studie (2018, s. 18) visar att de som inte anmäler ett sexuellt ofredande kan anse att det inte är jämförligt med våldtäkt och därför inte behöver anmälas. En person som intervjuades uttryckte att hon inte ville verka löjlig och därför anmälde hon inte, trots att hon kanske borde gjort det. Baskaran och Nähr Winkel (ibid, s. 19) tar även upp att det är flera av kvinnorna som intervjuats som förminskat händelsen som de utsatts för. Många av kvinnorna har även uttryckt en viss normalisering kring det som dem utsatts för. Det framkommer i Baskaran och Nähr Winkels studie (ibid, s. 20) att de som intervjuats anser att om ett sexualbrott ska anmälas bör det vara en våldtäkt och anser därmed att sexualbrott som sexuellt ofredande inte känns så allvarligt. Här kan man därför tänka sig att de myter kring sexualbrott som tidigare nämnts har haft en påverkan på hur kvinnorna tänker kring att anmäla ett sexuellt ofredande.

Som tidigare nämnt kan en eventuell relation mellan offer och förövare påverka anmälningsbenägenheten (Campbell m fl. 2001; Felson & Paré 2005; Kaukinen 2002; Wolitzky-Taylor m.fl. 2011; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 20). I studien är det två av kvinnorna som intervjuats som valt att inte anmäla bland annat på grund av att det finns en

relation till förövaren (Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 20). En sak som påverkat anmälningsbenägenheten och som framkommit under den här studien är att offret inte vill anmäla ensam. Om det finns flera offer gör det att processen inte känns lika jobbig som när man är ensam (ibid. s. 21). En annan anledning till att offret inte valt att anmäla är att förövaren stått i en maktposition, så som äldre eller en bättre arbetsposition. Den som blivit utsatt har varit rädd för att på så sätt inte bli trodd av omgivningen och att folk ska vända ryggen (ibid. s. 22).

Det finns många kvinnor som behöver en bekräftelse att det faktiskt är brott som de utsatts för och på så vis vänder man sig till polisen för att få det bekräftat (Taylor & Norma 2012; Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 23). I studien som utförts av Baskaran & Nähr Winkel (2018, s. 23) har det dock framkommit att en bekräftelse från närstående kring att kvinnan utsatts för ett brott har mer betydelse än en bekräftelse från polis. Reaktionen som omgivningen ger den utsatta spelar stor roll. Får den utsatta en reaktion som bekräftar det som den själv känner att den varit med om gör det att den känner sig säkrare och anmäler. Men rycker omgivningen på axlarna eller normaliserar händelsen så kan det leda till att den utsatta väljer att inte anmäla (Baskaran & Nähr Winkel 2018, s. 24). Polisens bemötande av de som hör av sig och som vill anmäla kan spela in om det blir en anmälan eller inte. De som blivit avrådda från att anmäla när de ringt till polisen kan tveka att anmäla eftersom det inte känns som att det spelar någon roll (ibid. s. 28–29).

Om man ser till sexualbrott generellt är det få som anmäls (BRÅ 2017; Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 266). Det finns många olika faktorer som kan spela in om den som utsätts för sexualbrott anmäler det eller inte. Den som blir offer väger ofta för- och nackdelar mot varandra och beslutar därefter om brottet ska anmälas. Det spelar ofta roll vad det är för typ av brott. Något som också kan spela roll är vilken kompensation man får från sitt försäkringsbolag och vad förövaren får för straff (Skogan 1984; Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 266).

I Mellgren, Andersson och Iverts studie beskrivs tre olika faktorer som spelade in gällande specifikt kvinnors rapportering av sexualbrott. Det var först och främst för att få andra att förstå vad sexuellt utnyttjande är, för det andra för att öka medvetenheten kring sexuellt utnyttjande och för det tredje att kvinnorna ville skydda andra kvinnor från att utsättas (Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 267). I studien framkommer också att endast 1,5

procent av alla som utsatts för sexuella trakasserier har anmält det till polis. Det var sex anledningar som kom fram när det kommer till varför man valt att inte rapportera brottet till polis. De var att brottet inte ansågs vara tillräckligt allvarligt, att polisen ändå inte kunde göra något, det ansågs inte hjälpa offret att komma tillbaka till sin vardag, förövaren menade inget illa med gärningen, personen tog själv hand om situationen direkt på plats och att det är något som man får räkna med om man är kvinna. De här anledningarna som kom upp överlappade varandra i undersökningen (ibid. s. 273).

3.3.2 Tema 2: Utsatthet

En studie gjord på högskolestudenter visar att en fjärdedel blivit utsatta för sexuellt ofredande de senaste tolv månaderna. Det var främst på klubbar och restauranger som de sexuella ofredandena inträffat (Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 262). Författarna lyfter att det varit mycket fokus kring sexuella trakasserier i offentlig miljö och ett specifikt fokus på musikfestivaler i Sverige den senaste tiden (Svensson 2016; Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 262). Det förekommer även att sexuella trakasserier sker på andra ställen och under alla årstider på året (FRA [European Union Agency for Fundamental Rights] 2014; Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 262). Mycket av den här typen av brott sker på offentliga platser men ses oftast inte som ett brott. Saker som busvisslingar och kommentarer med sexuell innebörd har normaliserats i samhället (Kavanaugh 2013, s. 21; Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 262).

När en undersökning om sexuella trakasserier gjordes i 28 länder var Sverige ett av de länder där flest kvinnor uppgav att de någon gång eller flera gånger under sitt liv, efter 15 års ålder, blivit utsatta. Det var hela 81 procent som svarade att de blivit utsatta för det i Sverige (FRA 2014; Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 264). I en undersökning som gjordes i enbart Sverige visade det sig att 59 procent av alla sexualbrott skedde på offentlig plats och förövaren i 70 procent av fallen var okänd för offret (BRÅ 2016; Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 264).

I författarnas egna forskning framkommer det att en fjärdedel blivit utsatta för sexuella trakasserier de senaste tolv månaderna och det var mer vanligt att det skett fler än en gång. Det visade sig också att det var mer vanligt att bli utsatt som ung kvinna som bor ensam. Hela 80 procent av förövarna var okända personer för offren. De vanligaste platserna visade sig vara på klubben eller på restauranger, men det skedde också sexuella trakasserier på platser

som på skolan, på arbetsplatsen, offentliga platser, i hemmet och på buss/tåg. Endast ett fåtal av incidenterna skedde på festivaler eller konserter (Mellgren, Andersson & Ivert 2017, s. 269–270).

3.3.3 Tema 3: Tolkning

Något som är intressant, och som Hietala och Karlsson lyfter i sin uppsats, är att män och kvinnor tolkar sexuella trakasserier på olika sätt. Kvinnor har generellt en bredare bild av vad som räknas till sexuella trakasserier. Män däremot tolererar mer och i många fall uppger män dessutom att de anser sig smickrade av att utsättas (McCabe & Hardman 2005; Hietala & Karlsson 2018, s. 7). I deras egna studie visade det sig att både män och kvinnor ansåg att sexuella trakasserier gentemot en kvinna är mer allvarligt än mot en man (Hietala & Karlsson 2018, s. 15).

I Tuvelids studie framkommer det i en av hennes intervjuer att en man som blivit påhoppad och kysst av en kvinna inte såg det som kränkande. Mannen uttryckte även att en kvinna som hade blivit utsatt för samma sak lär ha tagit det på ett annat sätt. En annan man berättar om att äldre kvinnor varit väldigt på, både på krogen som på jobbet, vilket mannen anser varit jobbigt. Tuvelid tolkar det som att männen mer ser handlingarna som harmlösa påfrestningar än sexuella ofredanden (Tuvelid 2018, s. 22). Även i den här studien har det visat sig att det ses allvarligare på sexuella ofredande om offret är en kvinna än om offret är en man (ibid, s. 28).

3.4 Kränkningersättning

Gällande kränkningersättning så har det i tidigare forskning framkommit följande. Majoriteten av de som varit delaktiga i undersökningen menar att ersättningen endast i begränsad grad eller inte alls kunnat kompensera för den kränkning som offret blivit utsatt för i samband med brottet (Dahlstrand 2012, s. 218). På frågan om ersättningen anses motsvara hur allvarligt brottet var ligger majoriteten av svaren under samma kategorier som den första frågan (ibid, s. 223). Svaren på frågan om kränkningersättningen kan fylla ett behov som ersättning för skada trots att den inte fullt ut kan kompensera är uppdelade efter allmänhetens svar och brottsoffers svar. De flesta av både allmänhetens och brottsoffrens svar är att det finns ett mycket stort behov samt att det finns ett ganska stort behov (ibid, s. 226). Svaren på frågan om respondenterna tror att ersättningsnivån stämmer överens med rådande normer och

värderingar är också uppdelade efter allmänheten och brottsoffer. De vanligaste svaren var att det i begränsad grad stämmer överens eller att det inte alls stämmer överens (ibid, s. 231). Om ersättningen motsvarar brottsoffrens förväntningar svarade majoriteten av både allmänheten och brottsoffren att det i begränsad grad motsvarade eller att det inte alls motsvarade (ibid, s. 234).

3.5 Slutsatser

Då mycket av den forskningen som är relevant för undersökningen är publicerad år 2017 eller 2018 kan slutsatsen dras att ämnet blivit mer aktuellt de senaste åren. Efter att ha genomfört den tidigare forskningen kan slutsatsen att det är ett relevant ämne dras. Mycket av den tidigare forskningen trycker även på att det behövs mer forskning om ämnet för att i sin tur öka medvetenheten kring brottet.

4. Teori

Anledningen till att det ideala offret och victim blaming valdes som teoretiska begrepp är för att de skulle kunna förklara varför anmälningsstatistiken ser ut som den gör. Mycket av den tidigare forskningen har fokus på kvinnan som ett offer, vilket innebär att det är viktigt med en teori om genus och makt och därför har även feminist legal theory valts.

4.1 Det ideala offret

Det var Nils Christie som myntade begreppet idealt offer. Det ideala offret behöver inte vara den person som mest ser sig själv som offer eller som löper störst risk att bli utsatt för brott. Ett idealt offer utgörs av en person som enklast uppnår en både fullständig och legitim offerstatus när den blir utsatt för ett brott (Christie 2011, s. 47). De omständigheter som bör råda för att personen ska bli sedd som ett idealt offer består av fem olika faktorer. För det första ska offret vara svagt. Offret ska dessutom utföra sina dagliga aktiviteter samt vara på en plats som inte är en plats som ett brott normalt skulle ske på. De sista två faktorerna rör förövaren. Förövaren ska vara både stor och ond, men även vara okänd sedan tidigare av offret (ibid, s. 48).

Det räcker inte med att de beskrivna omständigheterna råder. Offret måste dessutom uppfylla några personliga egenskaper för att bli sedd som ett idealt offer. Offret måste nämligen besitta tillräckligt mycket styrka för att kunna berätta vad det har varit med om. Men även fast offret

måste vara starkt så får det inte vara för starkt. Ett för starkt offer kan nämligen hota viktiga intressen (ibid, s. 51).

4.2 Victim blaming

De personer som blir utsatta för brott har under lång tid varit bortglömda i straffrätten. Den som blir offer har på något sätt utsatts för lidande till följd av att någon annan bryter mot lagen. Brottet som offret blivit utsatt för kan skilja sig mycket, men gemensamt för alla offer är att de är just offer. Det är oberoende av om förövaren identifieras, grips eller åtalas. Det är även oberoende av en eventuell social relation mellan offer och förövare (Newburn 2013, s. 352).

Dessa offer kan sedan bli utsatta för victim blaming. Det innebär att offret blir beskyllt för förövarens lagöverträdelse. Om det inte vore för offret skulle lagöverträdelsen aldrig ha skett. Victim blaming härstammar från teorier där det erkänns att en relation mellan offer och gärningsman kan finnas till, samt vara viktig för att förstå den typ av brott som begåtts. Ett sådant tankesätt kan sedan utvecklas till att beskylla offret för det som den blivit utsatt för (ibid, s. 356).

Victim blaming är något som är aktuellt i många olika domstolsfall. Fallen handlar ofta om kvinnor som på ett eller annat sätt blivit utsatta för brott. I domstolen hamnar sedan kvinnans beteende i fokus, istället för förövaren som begått den brottsliga handlingen. Det här fortsätter att ske trots att ämnet blivit utsatt för feministisk kritik under många årtionden. Konsekvensen av ett sådant tankesätt blir ett förnekande av den utsattes offerstatus. Sistnämnda då offret inte längre ses som oskyldigt till vad som hände. I och med det här når offret inte längre upp till det ideal som formar allmänhetens uppfattning om vad ett offer är (ibid, s. 356).

4.3 Feminist Legal Theory

Feminism kan ses som överflödigt av en del då jämlikhet redan anses vara uppnått (Banakar & Travers 2013, s. 129). Jämlikheten har ansetts vara frustrerande, men viktig för att avlägsna de juridiska diskvalifikationerna mot kvinnor som kommer genom användningen av lagen. Dock har användandet av jämlikhet varit begränsad. Jämlikheten har varit baserat på antagandet av kvinnor och män som jämlikar, vilket tolkats som en enformighet mellan kvinnor och män av liberala feminister. Det har sedan använts i argumentationen för män och

kvinnors lika behandling. En sådan jämlikhet stöter på problem då det finns strukturellt rotade könsskillnader. De här könsskillnaderna uppmärksammades inte av rådande lagstiftning eller domstolar. Något som också är problematiskt är att användningen av jämlikhet skulle kunna resultera i en utjämning nedåt, vilket inte är meningen med feminism. Det skulle då innebära att sociala fördelar istället gick förlorade (ibid, s. 131).

En del feminister menar att lagens delning av privat och allmänt är en stor orsak till varför kvinnors intressen blir exkluderade (ibid, s. 137). Fokus har också riktats mot rättsprocessen. Det är i den som problem definieras, relevant fakta tas upp och principer, prejudikat samt idéer döms ut som relevanta eller irrelevanta av domstolarna. Genom det här har den juridiska metodens opartiska och könsbestämda natur synliggjorts (ibid, s. 141). Det finns feminist legal theory som ifrågasätter och skingrar synen lagen har på sig själv som en neutral och objektiv kraft som utövas av opartiska domare. Den ger en analys av lagen som grundas på kvinnors exkludering från den juridiska processen. Dess kritik av lagen har gett viktiga iakttagelser av hur makt utövas genom användningen av rättsliga normer och principer (ibid, s. 144).

5. Metod

Det är en induktiv ansats som använts. Den induktiva metoden innebär att de slutsatser som kan dras är grundade på forskningen som utförts (Bryman 2018, s. 49). Vid induktion sker en undersökning av det sociala livet som genererar fakta. Den insamlade fakta relateras sedan med vartannat och bildar slutsatser (May 2011, s. 44). Med det sagt så finns även inslag av deduktion, vilket kan kallas för iterativ strategi. Det innebär att man går fram och tillbaka mellan teorin och datan flera gånger under arbetets gång (Bryman 2018, s. 49).

Vidare är det en form av fallstudie med triangulering som har utförts. En fallstudie används för att undersöka ett specifikt och avgränsat fenomen. Med det här kan information fås om hur olika relationer och sociala processer fungerar (Denscombe 2016, s. 91–92). Trianguleringen som används i kombination med fallstudien är en metod för att se något från tre olika perspektiv. Det är en metodologisk triangulering som gjorts, och det innebär att den data som genererats med hjälp av en metod jämförs med andra. Det medför att saker och ting kan ses från olika perspektiv (ibid, s. 221–222).

5.1 Kodning

Nedan beskrivs kodningen för domarna.

5.1.1 Kodning kvalitativ innehållsanalys

Kodningen av domarna och litteraturen har skett likadant när den kvalitativa innehållsanalysen genomfördes. Först samlades materialet in och avgränsades, vilket följdes av att källorna sågs över (Boreus & Bergström 2018, s. 55–56). Därefter skedde en manuell kodning och både kodschema och analysinstrument konstruerades. Domarna kodades efter ett antal koder som går att finna i *bilaga 1*. När kodschemat och analysinstrumentet konstruerats bestämdes kodningsenheterna. I det här togs också ställning till vad som ska räknas och inte. Efter kodningsenheterna bestämts bestämdes även analysenheten. Det var i den som kodningsenheterna antecknades. Vid det här stadiet testades analysinstrumenten och hur kodningens konsekvens såg ut (ibid, s. 58–60). Till sist sammanställdes, redovisades och tolkades resultatet av kodningen (ibid, s. 63).

5.1.2 Diskussion

Koderna som valts till domarna både innan kodningen startade och under kodningens gång finns i *bilaga 1*. Anledningen till att just de koderna har valts är för att studien syftar till att undersöka till exempel vilket kön majoriteten av förövare och offer har, om domstolen lägger fokus vid alkoholförtäring, vilka platser och händelseförlopp som är vanligt förekommande samt hur straffvärdet och bevisningen kan se ut. Det här har skett för att se om det finns ett samband mellan de olika domstolsfallen.

5.2 Analys

De analysmetoder som använts är kvalitativ innehållsanalys och sekundär analys.

5.2.1 Kvalitativ innehållsanalys

De insamlade domarna har analyserats med hjälp av kvalitativ innehållsanalys.

Innehållsanalysen syftar till att avslöja en texts dolda sidor och är tillämpbar på flertalet olika texter. Innehållsanalysen innefattar en sådan kodning som beskrivits ovan och till slut kan de olika kodenheterna länkas till varandra i analysen och då förklaras varför de förekommer i den mån som de gör (Denscombe 2016, s. 392–393). Den kan alltså beskrivas som en metod som går ut på att man bryter ner en text och sedan kategoriserar den. Kategoriseringen sker

för att besvara de forskningsfrågor som finns. I och med nedbrytningen och kategoriseringen kan man även säga att en innehållsanalys är en metod för att mäta något i en text (Boréus och Bergström 2018, s. 50).

5.2.2 Sekundäranalys

Den sista typen av analysmetod är sekundäranalysen som använts till statistiken.

Sekundäranalysen medför flertalet olika fördelar, bland annat så ger den mer tid till analys av materialet och senare även tolkning. Dessutom kan man få tillgång till mycket data och i många fall även kvalitativ sådan utan att lägga ner den tid och de pengar som krävts för att samla in den på egen hand (Bryman 2018, s. 384–385). Som nämnt kan mer tid läggas på att analysera den data som inhämtats vilket sparar tid, men det kan även leda till att nya tolkningar görs. Trots att det finns mycket och bra fördelar med att använda sig av sekundäranalys finns det också nackdelar. Till exempel så är man inte lika bekant med ett material som någon annan samlat in jämfört med om det samlats in på egen hand. Dessutom kan den mängd av data som används vara mycket komplex och ta lång tid att bekantliggöra sig med. Man har inte koll på hur pass god datakvaliteten är och inte heller vilka variabler som anses vara nyckelvariabler (ibid, s. 387–389).

5.2.3 Diskussion

Kvalitativ innehållsanalys har använts till domarna för att kunna hitta samband mellan dem. Domarna behövde brytas ner i mindre delar för att kunna hitta dessa samband, eftersom de kan ha helt skilda händelseförlopp och olika typer av personer som blivit utsatta. För statistiken användes sekundäranalys eftersom datan redan var insamlad. I och med det här gavs mer tid till att analysera statistiken. Det har även tagits i beaktning att den data som samlats in kan vara mycket komplex och svårtolkad. Därför har allt tolkats först av oss på var sitt håll för att sedan jämföra tolkningarna. Anledningen var för att feltolkningar i största grad skulle kunna undvikas.

5.3 Brottsstatistik

Rent generellt så medför användandet av brottsstatistik en del problem. En del av de här problemen handlar om vad som är en brottslig handling och att den ska definieras likadant av flera oberoende personer. Problemen handlar även om hur statistiken redovisas samt hur anmälningsbenägenheten ser ut när det kommer till olika brott.

5.3.1 Identifiering av brottslig handling

Om en brottslig handling begås måste den först upptäckas. Det räcker dock inte med att handlingen bara upptäcks, den måste även identifieras som brottslig. Men det är just upptäckten av en brottslig handling som är problematisk. Först och främst måste brottet anmälas, och om ett brott anmäls eller inte beror på olika faktorer. Bland annat så kan det vara att offret eller vittnet har en känsla av att brottet bör anmälas. Men det kan även bero på om brottet anses vara allvarligt eller om det gagnar någon ekonomiskt att göra en anmälan (May 2011, s. 100).

5.3.2 Vilsledande brottsstatistik

Den offentliga brottsstatistiken kan ofta vara vilsledande. Det beror på att statistiken endast visar de som blivit utsatta för brott och väljer att anmäla det (Bryman 2018, s. 394). Huruvida ett offer väljer att anmäla eller inte beror på flertalet olika faktorer. Några av faktorerna beror på vilken social relation som finns mellan offer och förövare samt hur allvarligt brottet kan anses vara (Brå 2006, s. 71). Som nämnt är de här faktorerna inte de enda som spelar roll om ett offer väljer att anmäla eller inte. Många gånger väger offret fördelar med att anmäla med nackdelar och beslutar sig därefter om det är värt att anmäla brottet eller inte. Viktiga komponenter i det här valet är om och i så fall vilken compensation man kan få av sitt försäkringsbolag och vilket straff förövaren kan få om denne blir dömd för brottet (Skogan 1984; Mellgren, Andersson & Ivert). Även benägenheten att anmäla kan ha att göra med hur samhällets syn på den typen av brott ser ut samt hur uppmärksamman brottstypen är. Till sist kan även små saker som om offret får ett bra bemötande spela roll (Brå 2006, s. 73).

Vidare finns det ett antal steg som är avgörande för om ett brott blir en del av statistiken eller inte. Först och främst ska minst en person antingen bli utsatt för eller vittne till handlingen. Därefter ska handlingen tolkas som brottslig och dessutom anses vara tillräckligt viktig för att anmälas. Ett alternativ är att en polis blir vittne till handlingen och då skippas steget att det ska kännas viktigt nog att anmäla. Efter att handlingen blivit igenkänd som brottslig och dessutom anmäls är det upp till polis och åklagare vad som händer. Om ärendet ska drivas vidare eller inte kan ha att göra med till exempel förövarens ålder, om förövaren tidigare är ostraffad och hur polisens arbetsbörda ser ut. Det som beskrivits för med sig att många brott aldrig blir registrerade för att de kanske inte upptäckts eller anses vara för oviktiga för att anmälas. Det är just de här brotten som utgör ett så kallat mörkertal (Bryman 2018, s. 394).

5.3.3 Redovisning av brottsstatistik

Det finns olika sätt som brottsstatistik kan redovisas på som har inverkan på siffrorna. När brottsstatistiken inhämtas finns det därför ett antal olika faktorer som är viktigt att ta i beaktning. De här faktorerna utgörs bland annat av när statistiken är upprättad, hur antalsräkningen ser ut, tidpunkten för brottet och om statistikrutinerna ändrats något. I Sverige upprättas brottsstatistik när anmälningen av brottet kommer in till polisen. Sedan finns det olika sätt att räkna ett brott som en och samma förövare begått. De kan antingen räknas som seriebrott eller enligt huvudbrottsprincipen (Brå 2006, s. 16–17). När det kommer till om ett brott ska registreras eller inte så följs legalitetsprincipen i Sverige. Det innebär att polis och åklagare måste hantera alla brott som inkommer (ibid, s. 21).

5.3.4 Diskussion

Som nämnt finns det en del att tänka på vid användningen av brottsstatistik. Det har tagits hänsyn till det här när statistiken analyserats. Hela tiden har ett stort fokus lagts på att brottsstatistiken inte utgör den största grunden till studien, utan den används som ett komplement. Det har även tagits hänsyn till att det med stor sannolikhet finns ett mörkertal i statistiken.

5.4 Reliabilitet och validitet

Två olika typer av reliabilitet och validitet bör finnas i åtanke när en undersökning görs, den externa och den interna. Extern reliabilitet handlar om att en undersökning ska kunna upprepas. Det är något som kan vara svårt i kvalitativa undersökningar då de är utförda i en specifik social miljö som inte kan upprepas. Extern validitet har att göra med om en undersöknings resultat kan generaliseras och gälla i andra sociala miljöer än den som undersökningen utfördes i. För att en undersökning ska ha hög intern reliabilitet ska forskarna ha varit överens. Den interna validiteten handlar däremot istället om att de teoretiska idéer som härleds ur undersökningen ska höra samman med de observationer som gjorts (Bryman 2018, s. 465–466).

5.4.1 Fallstudie

När fallstudier görs finns det generellt ett problem med extern validitet. Det beror på att om det enbart är ett enda fall som används i fallstudien kan det inte vara representativt för en större helhet (Bryman 2018, s. 98).

5.4.2 Brottsstatistik

Det finns en risk att reliabiliteten blir låg när brottsstatistik används. Anledningen är att de brott som blir anmälda och sedan registrerade kan registreras med olik policy från år till år. Det kan bero på att om media har rapporterat särskilt mycket om en specifik brottstyp kan allmänheten kräva att det sätts in mer resurser för att ta itu med det. Det kan då innebära att polisen får de här resurserna och kan göra fler ingripanden eller anmälningar för att visa att brottet faktiskt tas tag i. Resultatet blir då att de variationer som kan uppstå i anmälningar av en specifik brottstyp från år till år inte behöver grunda sig i att brotten faktiskt har ökat eller minskat (Bryman 2018, s. 395).

5.4.3 Diskussion

För att undersökningen ska upprätthålla en hög extern reliabilitet har tillvägagångssättet och hur empiri analyserats beskrivits noggrant. Gällande den interna reliabiliteten har saker och ting först tolkas på var sitt håll för att sedan jämföra de olika tolkningarna. I de fall något tolkades på olika sätt diskuterades det här och en gemensam tolkning togs fram. Stor vikt har även lagts vid att slutsatser ska komma direkt från de observationer som har gjorts för att säkra den interna validiteten. Den externa validiteten anses även vara säkrad då studien handlar om mörkertal och ideala offer, vilket är applicerbart på andra delar av landet och även andra brottstyper än bara sexuellt ofredande. Dessutom har den fallstudie som gjorts inte baserats på ett enda domstolsfall, utan över 50 stycken.

5.5 Etik

Det finns grundläggande etik som rör personer som är direkt inblandade i en forskning. De etiska värderingarna som ska tas hänsyn till är att ingen ska lida, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Informationskravet medför att de som är involverade i studien ska informeras om vad syftet är. Samtyckeskravet säger att de som är delaktiga i en undersökning själva ska få bestämma över sin medverkan. Det innebär att de när som helst kan välja att inte längre vara en del av studien (Bryman 2018, s. 170). Då

de domar som ingår i studien är allmänna handlingar behöver inte de personer som är med i studien informeras om det. Konfidentialitetskravet innebär att deltagarnas personuppgifter ska behandlas med konfidentialitet och nyttjandekravet att personuppgifterna enbart får användas i studien som de samlats in för (ibid, s. 170–171). Även fast domarna är allmänna handlingar har hänsyn även tagits till det här. Inga personuppgifter har tagits med och domarna som samlats in för studien har enbart används i det syftet.

6. Resultat

Nedan beskrivs de resultat som funnits gällande domarna och statistiken. De koder som förekommer har valts ut för att se om det kan finnas ett samband mellan dem. Sambanden skulle då kunna visa om offer framställs som ideala offer med implementerandet av feminist legal theory och om victim blaming förekommer.

6.1 Domar

Resultatet grundar sig på 55 domar där den tilltalade varit åtalad för sexuellt ofredande, där både fällande och friande domar är inkluderade. Kodningsschemat som användes finns bifogat i *bilaga 1* och sammanställningen i *bilaga 2*.

6.1.1 Förövare, offer och fällande dom

Tabell 1. Procentfördelning av förövares kön, offers kön, antalet förövare och fällande domar.

Förövare	%	Offer	%	Antal förövare	%	Fällande dom	%
Man	100	Man	5,5	En	98,2	Ja	89
Kvinna	0	Kvinna	89	Fler	1,8	Nej	11
		Båda	3,7				
		Oklart	1,8				

Som *tabell 1* visar var alla förövare var män. I 89,9 procent av fallen var offret kvinna och i 5,5 procent var offret man. I ett av målen framgick det inte vilket kön som offret hade och i 3,7 procent av fallen var det både man och kvinna som blivit utsatta. 1,8 procent av domarna fanns mer än en förövare. Totalt sett var domen fällande i 89 procent av fallen.

6.1.2 Åtal, dom och påföljd

Tabell 2. Procentfördelning av år mellan åtal och dom, året åtal väcktes, året dom kom och påföljder.

Åtal till dom	%	Åtal	%	Dom	%	Påföljd	%
0 år	61,8	2011	1,8	2013	9,1	Dagsböter	60
1 år	34,6	2012	0	2014	16,4	Villkorlig dom & dagsböter	14,6
2 år	1,8	2013	10,9	2015	20	Skyddstillsyn & särskild behandling	1,8
3 år	1,8	2014	20	2016	5,5	Fängelse	3,6
		2015	16,4	2017	20	Skyddstillsyn	3,6
		2016	14,5	2018	29	Villkorlig dom & samhällstjänst	3,6
		2017	20			Skyddstillsyn & samhällstjänst	1,8
		2018	16,4			Inget	11

I *tabell 2* framkommer att 61,8 procent av målen fått sin dom samma år som åtalet kom in. De flesta åtalen kom in år 2015 respektive 2018 och minst mål kom in år 2013. Målet från 2011 finns med då domen kom år 2013. Flest domar kom år 2018, men det kom även många domar år 2015 och 2017. Den vanligaste påföljden var enbart dagsböter som förekom i 60 procent av fallen. Av domarna som kom fick elva procent ingen påföljd. Fängelse blev påföljden i 3,6 procent av fallen. Exempel på när ett sexuellt ofredande ger fängelse kan ses i mål B 7385–14 från Malmö tingsrätt. En man ofredar fyra olika personer sexuellt genom att onanera framför dem. Mannen har tidigare blivit dömd för sexuellt ofredande tre gånger, och den här gången blev påföljden fängelse i en månad.

6.2.3 Stycke, tillfälle och antal offer

Tabell 3. Procentfördelning stycke i 6 kapitlet 10 §, antal tillfällen och antal offer.

Stycke	%	Tillfällen	%	Antal offer	%
1 st.	16,4	Ett	72,7	Ett	78,1
2 st.	78,2	Två	14,6	Två	10,9
1 st. & 2 st.	5,4	Tre	9,1	Tre	5,5
		Flera	3,6	Flera	5,5

De flesta målen rör enbart det andra stycket i 6 kapitlet 10 § BrB. Endast ett fåtal domar rör både första och andra stycket. Andra spalten visar på att det i de flesta av målen begåtts sexuellt ofredande vid ett tillfälle. Därefter följer två tillfällen, tre tillfällen och fler tillfällen. Antalet offer som blivit utsatta är oftast ett.

6.1.4 Plats och alkohol

Tabell 4. Procentfördelning av platser och intag av alkohol.

Plats	%	Alkohol	%
Buss	3,6	Förövare	21,8
Busshållplats	3,6	Offer	3,6
Taxi	3,6	Båda parter	14,6
SMS	3,6	Ingen part	60
Bar/restaurang	9,1		
Ute	9,1		
Skola	5,5		
Hemmafest	1,8		
Hem	23,7		
Arbetsplats	7,3		
Badhus	5,5		
Butik	3,6		
Brev	1,8		
Internet	1,8		
Festival	3,6		
Nattklubb	12,8		

Tabell 4 visar att de vanligaste platserna för sexuellt ofredande är hem, nattklubb, bar/restaurang och utomhus. Men platserna skiljer sig mycket åt. Butik är en plats där 3,6 procent av fallen utspelat sig, vilket innebär att det inte skett så många sexuella ofredanden i butik. Men i mål B 1701–15 från Malmö tingsrätt kom en man in i en butik och började prata med butiksbiträdet. Mannen började sedan uppträda olämpligt och knäppte upp sina byxor och frågade om offret ville ha hans könsorgan.

När det kommer till alkohol var varken offer eller förövare påverkad i 60 procent av fallen. I de fall där alkohol är inblandat är det oftast förövaren som är full. Näst vanligast är att båda är påverkade. Exempel på när båda är påverkade kan ses i mål B 8208–13 från Malmö tingsrätt. Under en hemmafest blev en kvinna sexuellt ofredad av en man. Mannen försökte kyssa kvinnan och även tafsade på henne. Mannen påstod sig ha druckit vin och därför ha minnesluckor från kvällen.

6.1.5 Erkännande, skadestånd, bevisning och relation

Tabell 5. Procentfördelning av erkännande, skadestånd, bevisning och relation mellan offer och förövare.

Erkänner	%	Skadestånd	%	Bevisning	%	Relation	%
Ja	16,4	Ja	69,1	Vittne	40	Ingen	63,6
Nej	70,9	Inget	16,4	Vittne & annat	30,8	Bekant	12,7
Delvis	5,5	Ogillas	14,5	Bilder/film	11	Kollegor	5,5
Minns inte	7,2			Bilder/film & annat	3,6	Internet	3,6
				SMS/brev eller liknande	5,5	Barnvakt	7,3
				GPS-koordinater	1,8	Annat	7,3
				Utlåtande från läkare	1,8		
				Ingen bevisning	5,5		

I *tabell 5* kan det ses att det är vanligast för en förövare att neka till brottet då 70,9 procent nekar. I 16,4 procent erkänner förövaren att brottet begåtts. Det kan också ses att skadestånd är relativt vanligt. Bevisningen utgörs av ett vittne i 40 procent av fallen, men det är också vanligt att ett vittne i kombination med annan bevisning funnits. När det kommer till relation mellan offret och förövaren finns det i 63,6 procent ingen relation. Näst vanligast är att de är bekanta och det mest ovanliga är att de känner varandra via internet. Under kategorin annat ingår bland annat offer och förövare som tidigare varit gifta. Exempel på det här samt nekande är mål B 2071–15 från Malmö tingsrätt. Vid ett bråk ska mannen ha fört upp fingrarna i kvinnans könsorgan. Mannen nekar och uppger sig ha haft minnesluckor från kvällen. Ytterligare ett exempel på olika relationer mellan offer och förövare är mål B 10306–15 från Malmö tingsrätt. En man ska ha onanerat framför en kvinna som stått vid en busshållplats. Mannen följde även efter henne och försökte ta kontakt. De hade ingen tidigare relation med varandra.

6.1.6 Händelse

Tabell 6. Procentfördelning av vilken typ av händelse som skett.

Händelse	%
Tafsat	47,3
Tafsat & försökt kyssas	5,5
Tafsat & verbal sexuell kränkning	5,5
Tafsat, kysst & verbal sexuell kränkning	1,8
Tafsat & velat ha samlag	1,8
Sexuella kränkningar via SMS/brev	7,3
Hot om våldtäkt	1,8
Blottat sig	5,5
Blottat sig & onerat	16,4
Blottat sig & visat nakenbilder	1,8
Kramat & pussat	1,8
Verbal sexuell kränkning	1,8
Låtit målsägande röra könsorgan	1,8

Tabell 6 visar att tafsande är den vanligaste händelsen när det kommer till sexuellt ofredande. I över hälften av alla mål är tafsande med under händelsen. Det är också vanligt med blottning som förekommer på tre rader i tabellen ovan då blottningen ofta är kombinerat med någon annan händelse. De händelser som endast har 1,8 procent beror på att det är ett mål som har den händelsebeskrivningen. Sexuellt ofredande har skett via sms/brev i 7,3 procent av fallen. Ett exempel på när sexuellt ofredande skett via sms är mål B 485–13. En man och en kvinna fick kontakt och mannen började skicka sexuella anspelningar. Kvinnan bad mannen sluta, men då sms:en inte upphörde kontaktade kvinnan polisen.

6.2 Statistik

Nedan kommer den statistik som används i uppsatsen att presenteras. Statistiken utgörs av statistik från Brå och används som ett komplement till de domar som valts ut och analyserats.

6.2.1 Anmälningar av sexuellt ofredande

	År					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Malmö kommun						
3-7 kap. Brott mot person						
6 kap. Sexualbrott						
Sexuellt ofredande (10 §)	330	300	322	364	346	360

Figur 1. Anmälningar av sexuellt ofredande i Malmö mellan åren 2013–2018.

Figuren visar först och främst en minskning på 30 anmälningar av sexuellt ofredande i Malmö mellan år 2013 och 2014. Därefter har det skett en ökning med 22 anmälningar mellan år 2014 och 2015, respektive en ökning på 42 anmälningar mellan år 2015 och 2016. Det har alltså skett en någorlunda stabil ökning av anmälningarna som gäller 6 kapitlet 10 § BrB. Men sedan så sjunker antalet anmälningar igen med 18 stycken år 2017 för att sedan öka med 14 stycken år 2018. Trots att antalet anmälningar av sexuellt ofredande i Malmö ökat under 2018 är antalet anmälningar ändå lägre än 2016. Dessutom är 2016 året med flest anmälningar.

6.2.2 Anmälningar av sexualbrott

	År					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Malmö kommun						
3-7 kap. Brott mot person						
6 kap. Sexualbrott	585	619	627	654	622	669

Figur 2. Anmälningar av sexualbrott i Malmö mellan åren 2013–2018.

Antalet anmälningar av sexualbrott i Malmö låg på 585 stycken 2013, ökade till 619 stycken år 2014 och ökade igen till 627 stycken år 2015. Det motsvarar en ökning på 34 respektive åtta anmälningar. Därefter skedde ytterligare en ökning med 27 stycken anmälningar under år 2016. Därefter skedde en minskning av antalet anmälda sexualbrott med 32 stycken anmälningar år 2017. Sedan skedde återigen en ökning under år 2018 till 669 anmälda brott. Antalet anmälda sexualbrott ökade då med 47 anmälningar. Året med flest anmälda sexualbrott var år 2018.

7. Analys

I det här kapitlet kommer de resultat som beskrivits ovan att kopplas samman samt analyseras.

7.1 Domar

I den första delen av analysen är det kodningen av domarna som står i fokus. De olika koderna som domarna kodats efter kommer att analyseras för att hitta och sedan jämföra olika samband.

7.1.1 Platser och relationer

Kodningen av domarna visade tydligt att de platser där brotten begåtts är väldigt spridda. Det behöver alltså inte vara på en nattklubb eller i en annan kontext där alkohol är vanligt förekommande. Det kanske kan vara vanligt att tro att sexuellt ofredande bara sker på nattklubbar där människor är fulla och inte har kontroll över sig själva. Faktum är dock att sexuellt ofredande kan ske överallt. Sexuellt ofredande kan ske såväl i taxin som på arbetsplatsen eller i det egna hemmet. Eftersom spridningen på platser där sexuellt ofredande begås är så stor kan det antas att brottet kan ske överallt. Exempel på det här är mål B 7385–14 från Malmö tingsrätt. I domen beskrivs hur en man går in i en butik och ofredar det kvinnliga kassabiträdet. Kvinnan blev alltså sexuellt ofredat på sin arbetsplats, vilket många kanske inte räknar med att de kan bli.

Det faktum att sexuellt ofredande kan ske i alla olika sorters möjliga miljöer ses tydligt då hemmet och nattklubben är de platser med högst procent. Det är två helt olika platser med helt olika förutsättningar. Om ett sexuellt ofredande sker i hemmet så är det mest sannolikt att offer och förövare har någon slags relation med varandra. Bor de under samma tak så finns det en uppenbar relation. Men även om offer och förövare inte bor under samma tak så har den ena fortfarande släppt in den andra i sitt hem eller haft någon som släppt in den i hemmet. Oavsett vilket så krävs det i de flesta fall någon typ av relation, kanske i form av en ytligt bekantskap eller möjligtvis närmare än så. När ett sexuellt ofredande istället sker på en nattklubb ser förutsättningarna helt annorlunda ut. Offret och förövaren behöver inte vara bekanta med varandra sedan innan, men ibland kan det finnas en gemensam faktor som gör att de personerna stöter på varandra. Självklart kan sexuellt ofredande även ske om offer och

förövare är bekanta och befinner sig på en nattklubb, men det kan tänkas att det är en händelse som oftast sker mellan två personer som inte är bekanta.

De platser som inte är så vanliga och som fått lägst procent i kodningen är hemmafester och sexuellt ofredande via brev eller via internet. Faktumet att hemmafester ligger långt ner på listan gällande var sexuellt ofredande sker är intressant. Hemmafester borde kunna ses som en kombination av nattklubb samt hem och därmed vara en av de platser där flest sexuella ofredande äger rum. Det borde finnas en blandning mellan bekanta och obekanta samt att förutsättningar som finns på nattklubbar så som alkohol brukar finnas. Däremot är det inte lika oväntat att sms och internet haft så låga procent. Det kan tänka sig förklaras med att man vid utskick av brev måste känna till vart personen jobbar eller bor. Sexuellt ofredande på nätet kan tänka sig vara lättare att ignorera än den som sker mer på ett fysiskt plan. Mörkertalet kring sexuellt ofredande på nätet kan därför vara stort eftersom det kanske inte anmäls.

Vad gäller relationer är det vanligast att förövaren och offret inte känner varandra alls. Av de domstolsfall som kodats är det nästan i en tredjedel av fallen som offer och förövare är obekanta för varandra. Av de olika fallen så är offer och förövare bekanta i en tiondel av dem. Vilket egentligen strider mot det faktumet att de flesta sexuella ofredanden skett i hemmet, men det stämmer väl överens med nattklubbar som är den andra vanligaste platsen.

Vid de domar där det funnits en relation så som exempelvis barnvakt eller lärare är generellt sett de gånger då sexuellt ofredande skett vid mer än ett tillfälle. Det här kan tyda på att man kanske vid första tillfället tänker att det inte är så allvarligt, men vid ett andra eller senare tillfälle inser att det inte var ett misstag. Det här kan då i sin tur tyda på att mörkertalet kring sexuellt ofredande av människor vi känner är stort. Man kanske låter det fortgå ett tag innan man inser att det faktiskt inte var en engångsföreteelse.

7.1.2 Händelse

Som nämnt i kapitel två om gällande rätt finns det olika handlingar som kan utgöra ett sexuellt ofredande. Närmare hälften av alla sexuella ofredanden utgjordes av enbart tafsanden, men det tillkom ytterligare 15 procent som bestod av både tafsning och att till exempel försöka kyssa eller verbala kränkningar. Det är enkelt att bara gå förbi någon och tafs. Det var minst vanligt att ett sexuellt ofredande bestod av hot om att förövaren ska våldta offret samt enbart verbala kränkningar. Här kan det tänka sig finnas ett mörkertal vilket

kommer kopplas in senare i analysen då tidigare forskning tagit upp en faktor kring att inte anmäla vissa brott. Offer som blir utsatta för något verbalt kanske inte ser det lika allvarligt på det som när det sker något fysiskt.

7.1.3 Alkohol

I 60 procent av fallen hade varken offer eller förövare intagit någon alkohol, men i de fall där det var alkohol inblandat var det oftast förövaren som hade druckit. Det skulle kunna höra ihop med att vissa förövare kanske kan ha druckit så mycket att de förlorat kontrollen över sitt handlande samt har ett nedsatt omdöme. Dessutom kan det tänka sig att offret tar mer illa upp om det sexuella ofredandet utförs av en full gärningsperson när offret själv inte är påverkat. Är offret inte påverkat skulle det nämligen kunna tänkas att gärningspersonen upplevs som mer skrämmande.

I de fall då alkohol var inblandat och både offer och förövare varit påverkade av alkohol kan det vara så att båda förlorat sitt omdöme och kan tolkat signaler fel. Istället för att avvakta eller kolla upp innan så har alkoholen inneburit att förövaren agerat direkt. Det skulle också kunna vara så att man inte ser offret på samma sätt när denne druckit och därför anmäler man inte heller brottet vilket leder till ett mörkertal inom det här området. Det kan vara så att våldtäktsmyterna spelar in då de går att applicera på alla slags sexualbrott. Det vill säga att man i samhället normaliserar brottet och offret får på så vis skylla sig själv eftersom det var fullt.

7.1.4 Påföljd och skadestånd

Dagsböter är den vanligaste påföljden när förövaren begått ett sexuellt ofredande. Det är nästintill två tredjedelar som fått påföljden dagsböter. Påföljden kan ses som ett väldigt lågt straff från offrets synvinkel. Vilket kan göra att det känns lönlöst att gå igenom hela rättsprocessen. Dessutom behöver offret i en rättsprocess sitta ansikte mot ansikte med sin förövare, vilket bara det kan vara väldigt påfrestande.

När det kommer till skadestånd så tilldelades offret ett sådant i 70 procent av fallen. Många förövare fick alltså både betala dagsböter och ett skadestånd. Egentligen borde det anses vara bra konsekvenser för förövaren och medföra att offer vill anmäla och gå igenom hela rättsprocessen, men då skadestånden ofta är låga (*se bilaga 1*) så kanske det ändå känns lönlöst.

7.1.5 Samband mellan koder

Det näst vanligaste när det kommer till alkoholförtäring är att både offret och förövaren dricker, vilket kan tänkas höra ihop med att den näst vanligaste platsen för sexuellt ofredande är på nattklubbar. På en nattklubb befinner sig ofta väldigt många fulla människor på en och samma plats. Det kan även vara trångt och man har inte full koll på vad som händer överallt och vilka som befinner sig i närheten av en. Tafsningar kan då lätt inträffa när förövaren har både lätt att närma sig sitt offer och kan ibland även skylla ifrån sig. Faktumet att hemmet och nattklubbar är vanliga platser för sexuellt ofredande, men inte hemmafester skulle kunna bero på både relationen och intag av alkohol. Om både förövaren och offret är fulla och förövaren är en bekant till offret sedan tidigare kanske det tas lättare på. De båda är fulla och man kanske tänker att det var en olyckshändelse, eller tänker att man nog inbillat sig när man vaknar upp dagen efter. Förövaren har ju aldrig gjort något liknande tidigare och är ju så snäll och trevlig annars.

Ytterligare ett samband som skulle kunna finnas är åren det tar för ett åtal att väckas till dess att domen kommer och en eventuell relation som kan finnas mellan förövare och offer. Det kan tänkas att åtalet blir mycket mer komplicerat om det finns en relation och att det därför tar längre tid. Sådant som komplicerar skulle till exempel kunna vara påtryckningar från gemensamma vänner, ångest och oro över att det är en nära bekant som man ska möta i tingsrätten eller att man helt enkelt inte är säker på vad det egentligen är som har hänt. Det kan då kanske även medföra att man ångrar sig fram och tillbaka med sin anmälning.

Vidare finns det ett samband mellan antalet tillfällen sexuellt ofredande skett och relation mellan offer och förövare när det skett vid mer än ett tillfälle. Relationen är till exempel lärare, barnvakt eller liknande. Alltså någon som har tillgång till att träffa offret mer än en gång. Det faktumet att sexuellt ofredande sker mer än en gång kan kanske tyda på att man inte tagit det på särskilt stort allvar första gången det sker. Man kanske inte vill vara till besvär eller så tolkas det inte som ett sexuellt ofredande. Men sen när det sker en andra eller en tredje gång kanske man inser att det faktiskt inte var en olyckshändelse eller att man blir säker på att det faktiskt är ett sexuellt ofredande som man blivit utsatt för.

När det kommer till påföljder består de exempel som lyfts i resultatdelen av ett fall där fängelse blivit påföljden. Mannen som dömdes till fängelse var dömd för sexuellt ofredande

tre gånger tidigare. Kodningen visade att fängelse är väldigt ovanligt som påföljd. I de fall som fängelse dömts ut är förövaren, liksom i exemplet, dömda för annat sedan tidigare.

7.2 Statistik

Nedan kommer statistiken angående antalet anmälningar av sexuellt ofredande och sexualbrott i Malmö år 2013 till 2018 samt statistiken angående kränkingsersättning att analyseras.

7.2.1 Brottsstatistiken

När det kommer till brottsstatistiken visar både *figur 1* och *figur 2* på att det har skett en ökning av både sexualbrott och även sexuellt ofredande mellan åren 2014 och 2016. Det ska även nämnas att det skedde en minskning av anmälningar av sexuellt ofredande mellan år 2013 och 2014, medan det skedde en ökning av anmälda sexualbrott. Därefter visar båda figurerna på en lätt minskning av anmälningar under år 2017 för att sedan öka igen under år 2018. De år som det var flest anmälningar av sexuellt ofredande, år 2016, var dock inte det år som de var flest anmälningar av sexualbrott som var år 2018.

Jämför man antalet anmälningar av sexuellt ofredande så motsvarar den siffran lite mindre än hälften av alla anmälda sexualbrott under år 2014. År 2013 samt år 2015 till 2018 visar siffrorna att mer än hälften av alla sexualbrott som anmäls i Malmö är sexuella ofredande. Trots att brottet senaste åren stått för majoriteten av alla de sexualbrott som anmäls får brottet långt ifrån lika mycket uppmärksamhet som andra sexualbrott. Det konstaterades när den systematiska kunskapsöversikten genomfördes. Det var väldigt mycket forskning som fick sorteras bort, eftersom det endast var fokus på våldtäkt.

Som tidigare nämnt kan det antas finnas stora brister i både statistiken gällande sexuellt ofredande och statistiken gällande sexualbrott. Därför är det viktigt att ha i åtanke att statistiken inte nödvändigtvis behöver representera verkligheten. Men det är intressant att se hur antalet anmälningar varierar från år till år, samt hur många av anmälningarna av sexualbrott som utgörs av sexuella ofredanden.

7.2.2 Kränkingsersättning

Statistiken kring kränkingsersättning visar att den oftast inte anses kompensera för det brott som offret blivit utsatt för. Det vill säga att kränkingsersättningen inte motsvarar hur allvarligt brottet är och inte heller brottsoffers förväntan på hur mycket de ska få. Gällande specifikt sexuellt ofredande verkar åsikterna vara samma när det kommer till det skadestånd som döms ut. Normalt är skadestånden låga (*se bilaga 1*) och anses ofta inte kompensera för det som offret utsatts för. Det är en hel rättsprocess som ska gås igenom innan målet tas upp i tingsrätten, vilket kan vara påfrestande för offret. Trots att kränkingsersättningen ofta inte motsvarar de förväntningar som finns och brottets allvar samt inte anses stämma överens med de rådande samhällliga normerna och värderingarna, så anses den ändå fylla ett behov. Det verkar på så sätt vara viktigt för offer att få en ersättning, även om de egentligen inte är nöjda med den. Kanske bidrar kränkingsersättningen till att brottsoffer kan känna sig lite bättre och att de får något tillbaka från deras förövare. Offer väger som sagt ofta för- och nackdelar med att anmäla och det skulle kunna vara så att ovanstående gör att det finns ett stort mörkertal kring anmälningarna av sexuellt ofredande.

7.3 Hypoteser

I det här kapitlet kopplas analysen som utförts samman med litteraturen för att få svar på frågeställningarna.

7.3.1 Ideala offer, victim blaming och feminist legal theory

I de domar som kodats och analyserats så var alla förövare män och 89 procent av offren var kvinnor. Redan här finns en aspekt av vad ett idealt offer är. Om förövaren är man och det är en kvinna som är offret kan kvinnan ibland ses som den svagare. Mannen har framställts som stor och stark och utnyttjar det mot kvinnan. Vidare hade offer och förövare ingen tidigare relation till varandra i 63,6 procent av fallen. Även det är en faktor som utgör ett idealt offer. Det här i samband med att majoriteten av alla offer var kvinnor och alla förövare var män gör att offret är på god väg att utgöra ett idealt offer. I fall som de här tar feminist legal theory upp att rättsprocessen inte är så jämställd som den kan påstås vara. Ett offer ska inte kunna utgöra ett idealt offer bara för att det är en kvinna som blivit utsatt av en man. Det är därför viktigt att nämna att bara för att offret i många fall är en kvinna och kanske blir ett idealt offer som följd, innebär det inte att kvinnan är svagare än mannen på något sätt.

I 78,1 procent av fallen var offret ett ensamt offer, vilket även det kan tänkas vara en faktor som utgör ett idealt offer. Om ett offer är ensamt mot en stark och okänd förövare så är offret betydligt mer utsatt än i de fall där det är fler än ett offer. Förövaren kan givetvis vara stark och överlägsen även om det är mer än ett offer, men som ensamt offer är man ändå mer utsatt. I de fall där det är mer än ett offer kan det tänkas att victim blaming förekommer mer sällan. Är det fler offer kan de stötta varandra. Om deras historier om vad som hänt stämmer väl överens och verkar realistiska finns det antagligen mindre utrymme för att beskylla dem för det som hänt. Men om ett offer däremot står ensamt kan det vara en situation där ord står mot ord. Offret kan då bli beskyllt för vad som hänt genom att de kan få väldigt många och obekväma frågor som indikerar att det är offrets eget fel. Dock kan bevisningen spela roll här. Kodningen har visat att det oftast finns ett vittne som bevisning i målen gällande sexuellt ofredande. Det skulle kunna innebära att offret oftare väljer att anmäla om det finns ett vittne som kan stötta offrets berättelse.

Vidare kan det anses att vissa av platserna där sexuellt ofredande skett på är bättre platser medan andra är mindre bra platser när det kommer till det ideala offret. En plats som räknas som en bättre plats kan kopplas till något vardagligt som offret gör. En mindre bra plats skulle kunna vara en plats där offret befinner sig kvällstid och kanske dessutom är påverkad av alkohol. I 72,7 procent av de domar som kodats har offret eller offren befunnit sig på sådana platser som kan klassas som bättre platser. Några exempel på sådana platser är i hemmet, på arbetsplatsen, i skolan eller vid busshållplatsen. Resterande 27,3 procent av domarna där offren befunnit sig på platser som räknas till de mindre bra är exempelvis hemmafest, festival och nattklubb.

En faktor som krävs för att ett offer ska anses vara ett idealt offer är att personen är i full färd med att utföra sina legitima vardagsaktiviteter och befinner sig på en plats där brott sällan brukar ske. I de 27,3 procent av domarna där offren inte befunnit sig på en sådan plats skulle de kunna utsättas för victim blaming. Det vill säga att offren ifrågasätts varför de befann sig på platsen, vad de gjorde där och varför de exempelvis druckit alkohol. Frågan om alkohol är något som väldigt tydligt kan kopplas till victim blaming. I de fall som offret befunnit sig på en nattklubb verkar det vara väldigt viktigt för rätten att klargöra om offret druckit alkohol eller inte. Här skulle våldtäktsmyterna som tidigare forskning nämnt kunna spela in. Dessa myter är victim blaming på så sätt att offret beskylls för att ha blivit utsatt för brott. Har offret då dessutom druckit alkohol kan det ses som att offret själv satt sig i situationen.

Våldtäktsmyterna är dessutom ofta kopplade till en kvinna som offer, vilket även feminist legal theory behandlar.

Ett exempel på det här är domen i mål B 8208–13 där både offer och förövare druckit alkohol på en hemmafest. Rätten ifrågasatte hur mycket de båda druckit. Med den frågan förutsätter man att om offret druckit är det förmodligen inte kapabelt till att varken minnas händelsen i fullhet eller helt oskyldigt. Flera offer är nog med att nämna att de har druckit alkohol, men att de haft full koll på vad som hänt och att de endast druckit en viss mängd. Med automatik verkar de antingen känna sig tvungna, eller blivit tvingade av rätten, att klargöra att deras vittnesutsaga fortfarande är relevant även fast de intagit alkohol. Faktum är att oavsett om offret varit så fullt att det inte haft någon koll på vad som skett eller om offret varit helt nyktert så är det fortfarande ett brott som begåtts. Det kan visserligen finnas de fall där offer varit fulla och där de inte riktigt minns vad som hänt, men det behöver inte innebära att alla som druckit alkohol inte minns vad som hänt.

Det har alltså visat sig att det finns stor chans att offret framställs som ett idealt offer i rätten. Kanske var det ett ensam offer som blev utsatt för sexuellt ofredande av en stor, stark och obekant förövare när offret befann sig på en legitim plats och i full färd med sin vardag. Den allmänna bilden om hur och var ett sexuellt ofredande sker strider nog mot ovanstående bild. Det finns nog en bild om att sexuellt ofredande sker på en specifik plats där offret utsätter sig själv för en risk genom att uppträda på ett inbjudande sätt, vilket i sin tur leder till victim blaming. Offret får skylla sig själv att det befinner sig på till exempel en nattklubb, är utmanande klädd och det är därför som en förövare tar sig friheten att tafsa.

Då sexuellt ofredande är något som sker i alla miljöer är det optimalt för skapandet av det ideala offret. Kunskapen om det verkar dock inte finnas i samhället. På så sätt framställs de offer som inte befunnit sig på en mindre bra plats, gärna varit ensamma, yngre och svagare än sin förövare samt nyktra som ideala offer i rätten. De skapas helt enkelt genom att bilden av att den som blir utsatt för sexuellt ofredande har helt andra förutsättningar. Finns det dessutom inget vittne till händelsen, vilket är ett av de vanligaste bevisen i de domar som kodats, kan det leda till victim blaming eftersom ingen har sett händelsen och kan bekräfta vad som faktiskt hänt.

Det verkar alltså som att det ideala offret oftast blir den svaga kvinnan som blivit utsatt av en stark och främmande man. Det är en bild som lever kvar, precis som våldtäktsmyterna. Teorier som feminist legal theory har bidragit till att uppdaga de orättvisor och stereotypa bilder som kvinnor kan bli utsatta för i rättsprocessen. Det är dock lätt att falla i spåren om att kvinnan är den som blir offer för sexualbrott. Dock bör det tas i åtanke att män, som intervjuats i tidigare forskning, säger att de inte tolkar sexuellt ofredande på samma sätt som kvinnor och att de har en lättare syn på det. Det kan i sin tur betyda att män är mer utsatta än vad som framgår genom den statistiken och att anmälningsbenägenheten blir låg som följd.

7.3.2 Anmälningsbenägenhet och mörkertal

Genom den tidigare forskningen som presenterats kan det förstås att anmälningsbenägenheten kring sexualbrott inte är speciellt hög. Bara jämförelsen av anmälningar av sexuellt ofredande och anmälningar av sexualbrott visar att hälften av sexualbrotten är sexuella ofredanden. Det här är trots att det inte verkar finnas särskilt mycket kunskap om sexuellt ofredande. Domarna som granskats tyder på en bild där offer ofta inte känner förövare sedan tidigare. I de fall där personen som utsätts för brott varit bekant eller känt sin förövare kan det vara så att sexuella ofredande ägt rum fler gånger innan man därefter anmält gärningarna till polisen. Intressanta slutsatser som kan dras är då att de skulle kunna vara så att man ser det som ett misstag eller en engångsföreteelse om det begås av någon man har en relation med. När det finns en relation mellan offer och förövare kan det tänkas att offret också känner att det kanske skickat fel signaler, vilket lägger grunden för victim blaming. Det finns i sådana fall en större tolerans av sexuella ofredanden om det är någon man känner, som då kan skapa ett stort mörkertal.

Av det som beskrivits ovan skulle det alltså kunna innebära att det finns ett stort mörkertal när det kommer till bland annat hemmafester, som var en av de platser där minst sexuella ofredanden skett. Det är intressant då de platser som flest sexuella ofredanden skett på är i hemmet och på nattklubbar, vilket skulle kunna ha att göra med det som beskrivits ovan. Hemmafester kan bestå av människor som offret antingen känner eller är bekant med vilket skulle kunna innebära att offret antingen förnekar att ha blivit utsatt eller kanske till och med normaliserar det. Det skulle också kunna vara så att det är mer okej om det till exempel är en gammal klasskompis som blivit lite för full. Offret kanske heller inte vill vara till besvär eller utsätta en bekant för några problem.

Även påföljden som förövaren kan få för ett sexuellt ofredande påverkar om offret väljer att anmäla eller inte, vilket får inverknings på mörkertalet. Om straffet för sexuellt ofredande inte upplevs som tillräckligt kan offret välja att inte anmäla. Det känns helt enkelt inte lönt att gå igenom en hel rättsprocess och tvingas sitta ansikte mot ansikte med sin förövare. Finns det däremot en chans till att få ett ordentligt skadestånd kan offret ändå vara mer villig till att anmäla. Men eftersom så inte verkar vara fallet vid sexuellt ofredande finns ytterligare en anledning till att avstå från att anmäla ett sexuellt ofredande.

7.3.3 Kopplingar

Det verkar då finnas en koppling mellan anmälningsbenägenhet och det ideala offret. Kopplingen är att de som utgör ett idealt offer inte verkar avstå från att anmäla ett sexuellt ofredande. Statistiken som används i studien tyder på att det finns väldigt mycket som talar för att offret som anmäler är svagt i förhållande till förövaren, är obekant med denne, befinner sig på en vardaglig plats och utför legitima aktiviteter. Det finns alltså en stor chans att offret blir porträtterat som ett idealt offer av rätten. De domar där offret inte utgör ett idealt offer är betydligt mindre. Det behöver dock inte tyda på att brott sker mer sällan när offret inte är ett idealt offer, men det kan tyda på att anmälningsbenägenheten är lägre i de fall då personer kan ha blivit utsatta för victim blaming eller normaliserat händelsen. Så där till exempel alkohol förekommer eller bland människor som offret tidigare är bekant med verkar ett stort mörkertal finnas. Det verkar helt enkelt som att offret är mindre benägen att anmäla en bekant.

Faktorerna kring varför man avstår från att anmäla har varit många, vilket har visats i tidigare forskning kring brottet. En av faktorerna som tagits upp i tidigare forskning är att det inte anses att förövaren blir straffad för det som den gjort. I den kodning som gjorts av domarna är det dock endast en liten del som frias från sina åtalpunkter, vilket borde leda till att fler anmäler. Det skulle dock kunna vara så att man anser att de straff som utdöms inte är tillräcklig i proportion till den gärning som utförts. Det nämns också i tidigare forskning att kvinnor i många fall generaliserar den händelse som de utsatts för. Anledningen är att det många gånger kan ses som normalt att man som kvinna får ta att man blir utsatt för sexuellt ofredande. Intressant är dock att forskningen också visar på att sexuellt ofredande mot kvinnor ses som allvarligare än om det är män som är offer. Det går att se att det är få män som är offer och på så vis är det antagligen få anmälningar från män som blivit utsatta för sexuellt ofredande. Det skulle på så vis kunna stötta antagandet att män inte ser på brottet lika allvarligt som kvinnor gör, i vart fall inte om de själva blir utsatta.

Med tanke på att det är få förövare som friats i de domar som kodats, kan det tyda på att victim blaming inte är särskilt utmärkande från domstolens sida. Men det kan vara så att de som redan är utsatta för victim blaming kan vara rädda för att bli mer beskyllda och därför avstår från att anmäla. Som kodningen visar så är det få offer som varit alkoholpåverkade, vilket är en grund för victim blaming. Men det kan tänkas att det egentligen finns många fler offer som varit alkoholpåverkade och inte velat anmäla eftersom de är rädda för att bli beskyllda eller ifrågasatta.

8. Slutsats

Slutsatserna som kan dras är att det finns mycket som tyder på att anmälningsbenägenheten är låg när det kommer till sexuellt ofredande och alltså finns det ett stort mörkertal. Det finns flera olika faktorer som spelar in. Till exempel så visar tidigare forskning att anledningen till att det inte finns så många manliga offer är att de inte ser lika allvarligt på sexuellt ofredande när det händer dem själva. Män tycker generellt sett att det är allvarligare om en kvinna blir utsatt. Vidare verkar det finnas ett mönster där de som uppfyller kriterierna för ideala offer har en hög anmälningsbenägenhet. Mörkertalet finns alltså bland de offer som förtärt alkohol och väljer att inte anmäla. De kan vara rädda för att de ska bli utsatta för victim blaming och väljer därför att inte anmäla. I de här fallen skulle en ordentlig påföljd och ett bra skadestånd kunna medföra att brottet anmäls, men då så inte är fallet uteblir många anmälningar. Det känns helt enkelt inte lönt att gå igenom den fysiska och psykiska press som en rättsprocess innebär. Ytterligare en faktor skulle kunna vara de våldtäktsmyter som råder i samhället och går att applicera på alla sexualbrott. Det innebär en normalisering av brottet, vilket även det innebär att färre sexuella ofredanden anmäls.

Det finns mycket som pekar på att de offer som anmäler sexuella ofredanden faktiskt framställs som ideala offer i domstolen. Kodningen som utförts visar höga procent på de faktorer som utgör ett idealt offer. Det går inte att säga om offret är svagare än förövaren, då att vara kvinna inte innebär en svaghet i sig. Som feminist legal theory visar är det snarare att kvinnor blivit utsatta för diskvalifikation i rättsprocessen, än att kvinnan skulle vara svag i sig. Dock var många förövare okända av offret. Offret befann sig även i många fall på en plats där det inte kan klandras för att vara på. I de flesta fallen var offret inte påverkat av alkohol

heller, vilket också innebär att det rör sig om ett idealt offer. De ideala offren får i och med det här en omedelbar offerstatus som innebär att de inte blir utsatta för victim blaming.

Offer som har de förutsättningar som beskrivits ovan är de offer som i rättsprocessen kan anses vara ideala offer. De anses helt enkelt som oskyldiga till vad de råkat ut för av tingsrätten. Det är också de ideala offren som i större grad verkar anmäla om de blir utsatta för ett sexuellt ofredande. Så ett mörkertalet finns snarare bland de offer som inte skulle bli ansedda som ideala offer, då anmälningsbenägenheten verkar vara låg. Har ett offer blivit utsatt för sexuellt ofredande under tiden som det varit alkoholpåverkat verkar offret vara mindre villigt att anmäla. De får med största sannolikhet kämpa extra för att få sin offerstatus.

Avslutningsvis finns det utrymme för framtida forskning. När studien genomfördes kom insikten att det behövs spridas mer kunskap om brottet. Offer behöver veta att de inte är ensamma samt att de har rätten att anmäla utan att bli utsatta för victim blaming. Forskning som kan bygga vidare på den undersökning som gjorts skulle kunna vara en enkätundersökning. Den skulle då undersöka hur allmänhetens inställning till brottet ser ut, samt om de är medvetna om hur utspritt det egentligen är. Man skulle då också kunna undersöka om män och kvinnors svar skiljer sig åt, samt om olika åldersgrupper skiljer sig åt. Det skulle även kunna utföras en studie där offer och de som dömt i målet intervjuas. Intervjun skulle då kunna handla om victim blaming och om offret känner att det blivit utsatt respektive om domstolen anser att det tillämpats eller inte samt hur det undviks. För att kunna titta på hur olika åldersgrupper ser på sexuellt ofredande skulle också fokusgrupper kunna användas. I en sådan skulle då till exempel ungdomar få ta ställning till olika scenarion för att se vad de anser att ett sexuellt ofredande är.

Referenser

Elektroniska referenser

Baskaran, G. & Nähr Winkel, C. (2018). "Som kvinna måste man acceptera det": Anmälningssbenägenhet av sexuella trakasserier och polismyndighetens bemötande vid anmälan utifrån kvinnors egna berättelser. Kandidatuppsats. Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete. Örebro: Örebro universitet. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn%3Anbn%3Ase%3Aoru%3Adiva-67365>

Brottsförebyggande rådet. (2019). *Våldtäkt och sexualbrott*. Brottsförebyggande rådet. <https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/valdtakt-och-sexualbrott.html> (Hämtad 2019-05-03).

Dahlstrand, K. (2012). *Kränkning och ersättning. En rättssociologisk studie av kränkningers ersättning till brottsoffer*. Lund: Media tryck. <http://lup.lub.lu.se/search/ws/files/4296446/2521106.pdf>

Diskrimineringsombudsmannen (2019). *Trakasserier och sexuella trakasserier*. <http://www.do.se/om-diskriminering/vad-ar-diskriminering/trakasserier-och-sexuella-trakasserier/#2> [2019-05-07]

Herkel, P. (2017). Ännu fler sexofredanden på Malmöfestivalen. *Sydsvenskan*, 15 augusti. <https://www.sydsvenskan.se/2017-08-15/annu-fler-sexofredanden-pa-malmofestivalen> [2019-04-28]

Hietala, J. & Karlsson, T. (2018). *Universitetsstudenters bedömningar av sexuella trakasserier. En experimentell enkätstudie om könsskillnader i bedömningar av sexuella trakasserier*. Kandidatuppsats. Institutionen för psykologi. Kalmar & Växjö: Linnéuniversitetet. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn%3Anbn%3Ase%3Alnu%3Adiva-70431>

Jämställdhetsmyndigheten (2019). *Vad säger lagarna?* <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/sexuella-trakasserier/vad-sager-lagarna> [2019-05-07]

Mellgren, C., Andersson, M. & Ivert, A.K. (2017). "It Happens All the Time": Women's Experiences and Normalization of Sexual Harassment in Public Space. *Women & Criminal Justice* Vol. 28: 262-281. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1080/08974454.2017.1372328>

Proposition 2004/05:45. *En ny sexualbrottslagstiftning.*

SFS 2005:90. *Lag om ändring i brottsbalken.*

Theidin, R. (2018). Få anmälda sexualbrott under årets Malmöfestival. *SVT*, 17 augusti. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/fa-anmalda-sexualbrott-pa-arets-malmofestival> [2019-04-28]

Tuvelid, A. (2018). "Det var bara något som hände": En kvalitativ studie om mäns upplevelser av oinbjudna sexuella närmande och antydningar från kvinnor. Kandidatuppsats. Samhällsvetenskapliga fakulteten. Stockholm: Stockholms universitet. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn%3Anbn%3Ase%3Asu%3Adiva-161160>

Litterära referenser

Banakar, R. & Travers, M. (red.). (2013). *Law and social theory*. 2. uppl. Oxford: Hart Publishing.

Boréus, K. & Bergström, G. (2018). *Textens mening och makt*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Brottsförebyggande rådet. (2006). *Konsten att läsa statistik om brottslighet*. 3. uppl. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3. uppl. Malmö: Liber.

Christie, N. (2011). Det idealiska offret. I Åkerström, M. och Sahlin, I. (red.). *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur AB, s. 46–60.

Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken – För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Hart, C. (2018). *Doing a literature review*. 2. uppl. London: SAGE Publications Ltd.

Hydén, H. & Hydén, T. (2016). *Rättsregler*. 7. uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

May, T. (2011). *Samhällsvetenskaplig forskning*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Newburn, T. (2013). *Criminology*. Abingdon: Routledge.

Bilagor

Bilaga 1. Kodningsschema

Målnr	Kön	förövare	Kön offer	Förövare	+11	Offer	+18	Fällande	År	År	År	dom	Straffvärde	Stycke	Tillfällen	Antal offer	Plats	Alkohol
B4143-11	Man	Man	Ja	Nej	Ja			Ja	2011	2013	2013	vd + bd 40 á 50 kr		2	1	1	Buss	Nej
B116-13	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2013	2013	2013	db 60 á 50 kr		2	Flera	1	1 SMS	Nej
B485-13	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2013	2013	2013	db 80 á 80 kr		2	1	1	Taxi	Offer
B5429-13	Man	Kvinnor (2)	Ja	Ja/Ja	Ja			Ja	2013	2013	2013	db 120 á 50 kr		2	1	2	Bar	Förövare
B4178-13	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2013	2013	2013	db 60 á 50 kr		2	1	1	Ute	Nej
B4232-13	Man	Kvinna	Ja	?	Ja			Ja	2013	2014	2014	vd + db 50 á 815 kr		2	3	1	Skola	Nej
B8208-13	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2013	2014	2014	db 100 á 50 kr		2	1	1	Hemmafest	Ja
B1910-14	Man	?	Ja	Nej	Ja			Ja	2014	2014	2014	skyddst. + särskild b	1,2	1	1	1 Hem	Nej	
B2704-14	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2014	2014	2014	vd + db 30 á 830 kr		2	1	1	Arbetspl.	Förövare
B7385-14	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2014	2014	2014	Fängelse 1 mån		2	4	4	Ute	Nej
B2845-13	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2014	2014	2014	vd + db 110 á 400 kr		2	1	1	Arbetspl.	Nej
B2022-14	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2014	2014	2014	db 30 á 50 kr		2	1	1	Arbetspl.	Nej
B3203-14	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2014	2014	2014	db 120 á 50 kr		2	2	1	Busshållspl.	Förövare
B7920-14	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2014	2014	2014	db 80 á 50 kr		1	1	1	Badhus	Nej
B6058-14	Man	Kvinna	Ja	Nej	Nej			Ja	2014	2015	2015	Inget		1	1	1	Ute	Nej
B10645-14	Man	Kvinna/man	Ja	Ja	Ja			Ja	2014	2015	2015	db 100 á 50 kr		2	3	Flera	Skola	Nej
B10641-14	Man	Kvinna	Ja	Nej	Nej			Ja	2014	2015	2015	Inget		1	1	1	Hem	Förövare
B2071-15	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2015	2015	2015	db 80 á 30 kr		2	1	1	Hem	Nej
B1681-15	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2015	2015	2015	skyddst.		1	2	2	Skola	Nej
B2501-15	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2015	2015	2015	Fängelse 1 mån		1	1	1	Hem	Nej
B2841-15	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2015	2015	2015	vd + db 90 á 50 kr		1	2	1	Hem	Nej
B1701-15	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2015	2015	2015	db 60 á 50 kr		2	1	1	Butik	Nej
B3332-14	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2014	2015	2015	db 60 á 50 kr		2	1	1	Restaurang	Ja
B5378-15	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2015	2015	2015	vd + sam.tj. 100 h		1,2	1	1	Hem	Nej
B10306-15	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2015	2015	2015	db 60 á 50 kr		2	1	1	Ute	Nej
B10001-15	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2015	2016	2016	db 80 á 50 kr		2	2	2	Busshållspl.	Förövare
B868-16	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2016	2016	2016	db 80 á 50 kr		2	2	1	Brev	Nej
B1535-16	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2016	2016	2016	db 80 á 50 kr		2	1	1	Restaurang	Ja
B602-16	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2016	2017	2017	vd + db 50 á 250 kr		1	1	1	Hem	Nej
B4916-16	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2016	2017	2017	db 80 á 50 kr		2	3	1	Internet	Nej
B9140-16	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2016	2017	2017	db 50 á 350 kr		2	1	1	Arbetspl.	Ja
B7020-16	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2016	2017	2017	db 100 á 50 kr		1,2	3	3	Ute	Förövare
B9236-16	Man	Man	Ja	Nej	Ja			Ja	2016	2017	2017	skyddst. + sam.tj. 40 h		2	2	3	Badhus	Nej
B2083-17	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2017	2017	2017	vd + sam.tj. 75 h		1	3	1	Hem	Nej
B8749-17	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2017	2017	2017	db 50 á 50 kr		2	1	1	Festival	Förövare
B4509-17	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2017	2017	2017	db 50 á 50 kr		2	2	2	Nattklubb.	Ja
B9955-16	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2016	2017	2017	vd + db 60 á 80 kr		2	1	1	Hem	Nej
B6079-17	Man (3)	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2017	2017	2017	db 120 á 210 kr, db120 á 50 kr, db 120 á 220 kr		2	1	1	Nattklubb	Ja
B6076-17	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2017	2017	2017	db 80 á 240 kr		2	2	2	SMS	Förövare
B7765-17	Man	Kvinna	Ja	Ja	Nej			Ja	2017	2018	2018	Inget		2	1	1	Festival	Nej
B10987-17	Man	Kvinna	Ja	Ja	Nej			Ja	2017	2018	2018	Inget		2	1	2	Hem	Nej
B8692-17	Man	Kvinna/man	Ja	Nej	Ja			Ja	2017	2018	2018	db 60 á 50 kr		2	1	1	Restaurang	Förövare
B11382-17	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2017	2018	2018	db 80 á 50 kr		2	1	1	Buss	Nej
B289-18	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2018	2018	2018	db 60 á 130 kr		2	1	1	Nattklubb	Ja
B8436-17	Man	Kvinna	Ja	Ja	Nej			Ja	2017	2018	2018	Inget		2	1	1	Nattklubb	Nej
B1369-18	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2018	2018	2018	vd + db 50 á 120 kr		2	1	1	Taxi	Offer
B6712-15	Man	Kvinna (2)	Ja	Ja/nej	Ja			Ja	2015	2018	2018	db 40 á 90 kr		2	1	3	Hem	Nej
B1901-18	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2018	2018	2018	db 60 á 50 kr		2	1	1	Nattklubb	Förövare
B930-18	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2018	2018	2018	db 40 á 50 kr		2	1	1	Restaurang	Förövare
B10081-17	Man	Man	Ja	Nej	Nej			Ja	2017	2018	2018	Inget		1	1	5	Badhus	Nej
B2423-18	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2018	2018	2018	db 80 á 90 kr		2	1	1	Nattklubb	Nej
B3975-18	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2018	2018	2018	db 40 á 50 kr		2	1	1	Butik	Nej
B3885-18	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2018	2018	2018	db 30 á 50 kr		2	1	1	Nattklubb	Ja
B7997-18	Man	Kvinna	Ja	Ja	Ja			Ja	2018	2018	2018	db 100 á 50 kr		2	1	1	Hem	Förövare
B5475-18	Man	Kvinna	Ja	Nej	Ja			Ja	2018	2018	2018	skyddst.		2	1	1	Hem	Nej

Händelse	Tidigare dömd	Erkänn	Frihetsberöv.	Skadestånd	Bevisning utöver förhör med TT samt MS	Relation mellan TT och MS
Tafsats	Nej	Delvis	Nej	7000 kr jm r	Vittnesförhör	Ingen
SMS	Ja	Nej	Nej	5000 kr jm r	SMS	Kontakt från internet
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	GPS-koordinater	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Ja	Inget	Vittnesförhör	Ingen
Hotat med våldtäkt	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	Fotografier	Ingen
Tafsats, försökte kyssas	Nej	Nej	Nej	20 000 kr jm r	Vittnesförhör, ljudfiler	TT lärare och MS elev
Tafsats, försökte kyssas	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	Vittnesförhör, SMS	Ingen
Blotta sig	Nej	Ja	Nej	15 000 kr jm r	Vittnesförhör	TT barnvakt till MS
Verbalt kränkande, antastning	Nej	Nej	Nej	7000 kr jm r	Vittnesförhör, anteckningar, missade samtal	Kollegor
Blottning genom onanera	Ja	Nej	Ja	5000 kr jm r per MS	Fotografier (från 3 av 4 MS)	Ingen
Tafsats, försökte kyssas	Ja	Nej	Nej	30 000 kr jm r	Vittnesförhör, beslagsprotokoll, undersökningsprotokoll, SMS	Bekanta
Tafsats	Framgår inte	Ja	Nej	2500 kr jm r	Inga	Kollegor
Onanerat, blottat sig	Framgår inte	Delvis	Nej	11 200 kr jm r	Vittnesförhör	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	Vittnesförhör	Ingen
Kramat, pussats	Framgår inte	Nej	Nej	Ogillas	Vittnesförhör	Ingen
Blottat sig	Framgår inte	Nej	Nej	Inget	Vittnesförhör	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	Ogillas	Vittnesförhör, socialtjänstens anmälan, skiss samt foto på plats	TT barnvakt till MS
Hand om och fingrar i könsorgan	Framgår inte	Delvis	Ja	10 000 kr jm r	Utlåtande från läkare	TT och MS skilda
Tafsats	Ja	Nej	Nej	5000 kr jm r per MS	Vittnesförhör	Ingen
Tafsats	Nej	Ja	Nej	6200 kr jm r	Vittnesförhör, ljudfil	Bekant
Tafsats	Nej	Ja	Nej	15 000 kr jm r	Vittnesförhör	Bekant
Kommenterat rumpa, frågat om penis	Nej	Minns inte	Nej	5000 kr jm r	Filmklipp	Ingen
Tafsats, velat ha samlag	Framgår inte	Nej	Nej	Inget	Vittnesförhör	Ingen
Tafsats	Ja	Nej	Nej	20 000 kr jm r	Vittnesförhör, chatkonversation, skiss på plats	TT barnvakt till MS
Blottat sig, onanerat	Nej	Nej	Ja	6200 kr jm r	Vittnesförhör, larmsamtal, övervakningsfilm	Ingen
Tafsats, sexuellt uttalande	Framgår inte	Delvis	Nej	5000 kr jm r per MS	Vittnesförhör, ljudfil	Ingen
Brev	Ja	Nej	Ja	5000 kr jm r	Brev	Åklagare i TT:s mål
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	Övervakningsfilm	Ingen
Tafsats	Nej	Nej	Nej	7000 kr jm r	Vittnesförhör	TT barnvakt till MS
SMS	Ja	Ja	Nej	Inget	SMS, meddelande på nätet	Haft kontakt via internet
Tafsats	Nej	Minns inte	Nej	6200 kr jm r	Vittnesförhör	Kollegor
Tafsats	Framgår inte	Minns inte	Nej	5000 kr jm r per MS	Vittnesförhör	Ingen
Blottat sig, onanerat	Ja	Nej	Ja	Inget	Vittnesförhör, anmälan, bildkollage på platsen	Ingen
Låtit röra vid penis	Nej	Nej	Nej	15 000 kr jm r	Vittnesförhör, anteckningar almanacka,	Bekant
Tafsats	Framgår inte	Ja	Nej	5000 kr jm r	Vittnesförhör	Ingen
Tafsats	Ja	Nej	Nej	5000 kr jm r per MS	Vittnesförhör, analysresultat	Ingen
Blottat sig, visat nakenbilder	Framgår inte	Nej	Ja	10 000 kr jm r	Inpasseringsloggar, PM taggar, fotografier, fotokonfrontation, anmälan	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	7000 kr jm r solidariskt	Vittnesförhör, konversation, meddelande, premoria, skärmdumpar	Bekant
SMS	Framgår inte	Ja	Nej	Inget	SMS, bilder	En MS före detta svärmor, andra ingen relation
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	Ogillas	Vittnesförhör	Ingen
Blottat sig, onanerat	Framgår inte	Nej	Nej	Ogillas	Fotografier	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	Vittnesförhör	Ingen
Blottat sig, onanerat	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	Fotografier, övervakningsfilmer	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	Vittnesförhör	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	Ogillas	Vittnesförhör	Ingen
Tafsats	Nej	Nej	Nej	5000 kr jm r	Vittnesförhör	Ingen
Blottat sig, onanerat	Nej	Nej	Ja	Inget	Videofilm, fotografier	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	5000 kr jm r	Vittnesförhör, övervakningsfilmer	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Ja	Inget	Vittnesförhör	Ingen
Blottat sig, onanerat	Framgår inte	Nej	Nej	Ogillas	Vittnesförhör, brottsplatsundersökning, sakkunnigutlåtande	Ingen
Tafsats, försökt kyssas	Ja	Nej	Nej	5000 kr jm r	Vittnesförhör	Ingen
Blottat sig	Framgår inte	Ja	Nej	Ogillas	Inga	Ingen
Tafsats	Framgår inte	Nej	Nej	Ogillas	Vittnesförhör	Ingen
Tafsats, kysst och uttalande	Framgår inte	Nej	Nej	Inget	Vittnesförhör, alkoholutandningsprov	Bekant
Blottat sig, onanerat	Nej	Ja	Nej	7000 kr jm r	Inga	Bekant

Bilaga 2. Sammanställning av koder

Förövare	Offer	Förövare antal	Fällande	Åtal-->dom	Åtal	Dom	Påföljd	Stycke	Tillfälle:	Antal offer
Man: 100%	Man: 5,5 %	En: 98,2 %	Ja: 89 %	0 år: 61,8 %	2011: 1,8 %	2013: 9,1 %	Dagböter: 60 %	1: 16,4 %	1: 72,7 %	1: 78,1 %
Kvinna: 0 %	Kvinna: 89 %	Fler: 1,8 %	Nej: 11 %	1 år: 34,6 %	2013: 10,9 %	2014: 16,4 %	Villkorlig dom, dagsböter: 14,6	2: 78,2 %	2: 14,6 %	2: 10,9 %
	Båda: 3,7 %			2 år: 1,8 %	2014: 20 %	2015: 20 %	Skyddst., särskild behandling: 1	1 & 2: 5,4 %	3: 9,1 %	3: 5,5 %
	Oklart: 1,8 %			3 år: 1,8 %	2015: 16,4 %	2016: 5,5 %	Fängelse: 3,6 %		Fler: 3,6 %	Fler: 5,5 %
					2016: 14,5 %	2017: 20 %	Inget: 11 %			
					2017: 20 %	2018: 29 %	Skyddstillsyn: 3,6 %			
					2018: 16,4 %		Villkorlig dom, samh. Tj: 3,6 %			
							Skyddst., samh. Tj: 1,8 %			

Plats	Alkohol	Tidigare dömd	Erkänner	Skadestånd	Relation	Händelse	Bevisning
Buss: 3,6 %	Båda: 14,6 %	Ja: 18,2 %	Ja: 16,4 %	Ja: 69,1 %	Ingen: 63,6 %	Tafsats: 47,3 %	Vittne: 40 %
Taxi: 3,6 %	Förövare: 21,8 %	Nej: 25,5 %	Nej: 70,9 %	Inget: 16,4 %	Bekant: 12,7 %	Tafsats, försökt kyssas: 5,5 %	Vittne & annan bevisning: 30,8 %
SMS: 3,6 %	Offer: 3,6 %	Framgår ej: 56,3 %	Delvis: 5,5 %	Ogillas: 14,5 %	Kollegor 5,5 %	Tafsats, verbala sexuella kränkningar: 5,5 %	Bilder eller film: 11 %
Bar/restaurang: 9,1 %	Ingen: 60 %		Minns ej: 7,2 %		Internet: 3,6 %	Tafsats, velat ha samlag: 1,8 %	Bilder eller film & annan bevisning: 3,6 %
Ute: 9,1 %					Barnvakt: 7,3 %	Tafsats, kysst, verbal sexuell kränkning: 1,8 %	SMS, brev eller annan sparad konversation: 5,5 %
Skola: 5,5 %					Annat: 7,3 %	SMS/brev: 7,3 %	GPS-koordinater: 1,8 %
Hemmafest: 1,8 %						Hot om våldtäkt: 1,8 %	Utlåtande från läkare: 1,8 %
Hem: 23,7 %						Blottat sig: 5,5 %	Ingen bevisning: 5,5 %
Arbetsplats: 7,3 %						Blottat sig, onanerat: 16,4 %	
Busshållsplats: 3,6 %						Blottat sig, visat nakenbilder: 1,8 %	
Badhus: 5,5 %						Kramat, pussat: 1,8 %	
Butik: 3,6 %						Verbal sexuell kränkning: 1,8 %	
Brev: 1,8 %						Lätit röra kön: 1,8 %	
Internet: 1,8 %							
Festival: 3,6 %							
Nattklubb: 12,8 %							